

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A megértés utján.

Budapest, július 17.

(s.) Nagyon örvendetesnek és megnyugtatónak tartjuk, hogy az állami tisztviselők mozgalma Lukács László pénzügyminiszter körmöczbányai beszédje után is megmaradt abban a helyes kerékvágásban, amelyben megindult. Óhajtottuk, hogy az országos mozgalom főkaraktervonásának ezentul is maradjon meg a nyugalom, a méltóság és az okos mérséklet, az itt-ott szórványosan jelentkező tulzások pedig — amilyenek egy ilyen természetű mozgalomnál óhatatlanul előfordulnak — inkább leszerelődjenek, semmint erősebben lábrakapjanak. Azt semmiképp sem óhajtottuk, hogy az egész mozgalom gyöngüljön. Amint egyrészt a tulzások elharapódzása a mozgalom iránt való általános rokonszenvet lohasztotta és a mozgalom sikerét kockáztatta volna, másrészt a hirtelen visszavonulás nemcsak megalázkodás színében tűnt volna fel, hanem egyszerre megfosztotta volna egész hitelétől a magyar tisztviselői kar jogos föllépését. Voltak, akik egyes jelekből ennek a két szélsőségeknek valamelyikére következtettek. Mi őszintén örvendünk azon, hogy ezek a jelek csaltek és a mozgalom sem szertelenségbe nem csapott át, sem meg nem cáfolta önmagát.

Ma adtunk hírt arról, hogy a köztisztviselők országos kongresszusának előkészítő központi bizottsága megalakult és a kongresszus idejét is meghatározta. A bizottság mindjárt első cselekedetével okos körültekintésének adta bizonyítékát, olyan férfiakat állítván a vezető helyre, akiknek az egyénisége már maga is elég biztosítéka az akció komoly és higgadt jellegének. Kivált Fővös László nevét üdvözljük szívesen a mozgalom élén, mert ez a név egyenes tiltá-

kozás az ellen a feltevés ellen, hogy a tisztviselők szervezkedése erőszakos és illegális természetű.

Magát a kongresszust pedig egészen jogos és alkotmányos dolognak tartjuk. Kétségtelen joguk az állam tisztviselőinek is az, amit senkinek sem jutott eszébe eddig bármely közös élethivatáson levő emberektől elvitatni: hogy közös élethivatásuk közös érdekeit, közös panaszait, közös kívánságait együttesen megbeszéljék. Az ilyen gyülekezeten minden bizonynyal van egy kis demonstráció-jellege is. De hát ez egészen jogosult demonstráció. Így demonstráltak a maguk álláspontja mellett akárhányszor az iparosok, a kereskedők, a gazdák. És sem az iparosok, sem a kereskedők országos gyűléseit, sem a gazdakongresszusokat nem nézte senki ellenséges szemmel, nem látott abban senki kivetni valót, hogy mindegyik élethivatás emberei a maguk különleges követeléseikről tanácskoztak, aztán kongresszusi határozataikat a kormány és az országgyűlés elé vitték. Ezeknek a kongresszusoknak itt-ott vannak látható eredményei is, még pedig nagyobbára igen üdvös eredményei. Eppen a mostani kormányának egyik legnagyobb érdeme az, hogy a társadalmi tényezőknek a véleményeit szívesen meghallgatja, sőt fontosabb törvényhozási akciók előkészítésénél egyenesen fölkeresi az érdekeltséget abból a célból, hogy kipuhatojja a kívánságait. Szinte természetesnek találjuk tehát, hogy a tisztviselők, látva a kormányt ezt a liberális és gyakorlatias eljárását, helyes érzékkel kitapintották, hogy most van az az idő, amikor szabadabban szólhatnak megök is, mert az okos és igaz szónak nagy kelete van odafönn, ahol az ország sorsát intézik.

Nem értjük tehát, hogyan lehet ebben a mozgalomban sztrájkzerű szervezkedést és

olyan meg nem engedett kényszereszközök alkalmazását látni, amelyek a kormány és a tisztviselők közt való bizalmat megrendítik. Mi éppen ellenkezőleg, a kormány iránt való bizalom szempontjából nézve is csak előnyös következtetést tudunk levonni ebből a mozgalomból, ha tovább is olyan okosan és mértéktartóan folytatódik, mint eddig. Nem volt bizalmatlanság abban, hogy az iparosok legutóbbi országos kongresszusukon sürgették például az ipartörvény revízióját, a vásárlás rendezését, az ipartületek felkötését, a rabpar korlátozását, a köz-szállítások ügyének rendezését. A kormány nem is látott benne bizalmatlanságot, mert ime, mindezeknek a kívánságoknak a megvalósítása, sok egyébvel együtt, folyamatban van, részint pedig már meg is történt. A kereskedőket sem nézte rebelleseknek senki, mikor országosan gyülekeztek tavaly Miskolcra és jóindulattal fogadta a kormány is, a közvélemény is a kassai gazdakongresszus mérsékelt és tapintatos manifesztációját. Miért volna tehát éppen a tisztviselők országos szervezkedése forradalmi demonstráció, mikor egyenesen annak a szabadabb szellemnek a következménye, amelyet a mostani kormányzati éra teremtett meg, amely a gondolatoknak, a véleményeknek, az érzéseknek nyílt és tartózkodás nélküli való érvényesülésére buzdítja a lelkeket. Nemhogy bizalmatlanságot látnánk, hanem valóságos bizalmi demonstrációt látunk abban, hogy a tisztviselők bátran, önértésesen oda lépnek a kormány, a törvényhozás és a közvélemény elé, hogy méltó panaszuknak, jogos kívánságuknak hangot adjanak.

Egy országos kongresszus a leghelyesebb módja az ilyen szolidáris megnyilatkozásnak. És mikor a kongresszus előkészítésének az élén a politikai közéletnek és a hivatali arisztokráciának ismert kitűnősegeit látjuk, akkor

T Á R C A.

Asszony.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Erdős Renée.

Megvárta, míg a házban minden elesenedült. Akkor magára vette hosszú, fekete köpenyét és halkán leosont a lépcsőkön.

Mint valami sötét, hangtalan árny, surrant el a szolgaszemélyzet lakosztálya előtt, ami lenn volt a földszinten, a gazdasági épületek szomszédságában.

Meleg, sugaras, nyári éjszaka volt. Távorról idehallatszott a nádas zúgása — olyan nagy volt a esend köröskörül. Nehéz volt a levegő a fák és a föld illatától. Egy néhány ezüsfűz ága megcsillan a holdfényben.

— Ejnye, milyen világos van! — gondolta az asszony és tovább ment lassan, óvatosan az udvaron keresztül a kert felé.

Amint odaér a magas rácskerítés kapujához, egy nagy fekete tömeg ugrik fel előtte.

— Cézár! — suttogja az asszony rémülve, hogy elcsitítsa az eb haragos morgását.

Az ismert hangra a kutya farkcsóválva húzódtott vissza.

Az asszony kinyitotta a kertajtót és lassan tette be maga után, hogy ne nyikorogjon.

Aztán, mintegy ösztönből, megállt és visszanezét. Ott pihent előtte a szép nagyuri kastély bádog-tornyocskáival, kiszögellő díszes párkányával, virágos, vadrózsafutotta erkélyeivel, mint egy szép, mosolygó tündértanya, besugározva a holdvilágtól.

Vagy négy esztendeje hozták ide az asszonyt;

és ugyancsak hozni kellett, ugyszólván erővel. Apai parancsra jött, kényszer folytán, valami ábrándos, fakó poéta képét hordozván titkon a szívében.

Az apjának sehogyse tetszett ez a regénybe illő, érzélgős vonzalom, hát csak sietett férjhez adni a leányt. És adta annak, aki először kérte.

Az ifjúkor hőbortjain már rég tul levő Vermess Adámhoz, aki miután elég soká garázdálkodott kénye-kevede szerint jobbra-balra, jónak látta megkomolyodni és egy szép, gazdag feleség mellett visszavonulni a falusi kuriára. Ugy is történt. A kécos poéta irhatta tovább a holdvilágos verseit, rá se hederítették.

Az ábrándos kis leányból tüzes, piros asszony lett, akinek tetszett az új élet, a korlátlan szabadság, a feltétlen hatalom, amiben része volt a saját portáján s ami után odahaza, a szülői uralom alatt, olyan régen vágyott.

Aztán később egy pár kis csalódásra is akadt. Az ura a jó hosszúra nyújtott mézesmedek tartama alatt szép esendesen viselte magát. Később azonban, kissé ráunván a folytonos édeségre, kezdett elkalandozni erre is, arra is. Hol a szomszéd birtokos urakhoz, ahol egy kis kártyakompanyia összeverődött néha napján. Hol meg a városba egy és más fontos elintézni való dolog ürügye alatt. A szép asszony ezalatt természetesen odahaza maradt és mert az asszonyok sohase unnak rá a szerelemre: rendkívül boldogtalannak érezte magát szomorú magányában.

Sirt is néha. De csak eleinte. Végtére is, a nap akármilyen hosszú: egyszer csak mégis véget ér és este lesz. Este pedig pontosan hazaérkezett az ura és aztán — egy pár édes szavával, meleg öleléssel helyre hozott mindent. Később azonban megtörtént az is, hogy az este nem hozta haza a szerelmes asszony férjét. Az ilyen estekre aztán

hosszu, álmatlan, könnyes éjszakák következtek, amikor egy esunya, villogószemű rém oda állt a csipkés, hófehér ágy mellé, amelyben egy meleg, szerelemvágó asszony feküdt — föléje hajolt és fülébe sugdosta ezerszer egymásután: bosszu, bosszu, bosszu! És most...

Egy percre összerendez, de aztán ismét erőt vesz magán. Eszébe jut, hogy a férje a városban van és minden valószínűség szerint csak reggel érkezik haza. Reggel...

Megint összeborzong. Az arca kitűzesedik. Olyanformán érzi magát, mintha láza volna. A hosszú, bő köpenyét kioldja kissé. Alatta halványkék selyem pongyola van, elborítva csipkével, szalagokkal. Mind a két kezével összefogja a hosszú uszályát és gyorsan nekivág a bokrokkal szegélyezett, széles kerti utnak. De már a legközelebbi kanyarulatánál egy kis ösvényre tér át, azon siet előre lihegve, szinte lázas igyekezettel. A kis, deszkából épült pavillont messze ekerülve, siet a nagy kert ama része felé, mely már egészen beolvad a vele folytatásos erdőbe s ahol a cserjék vadabban nőnek s az utak kezdenek kissé össze-vissza futni.

Ott van a kertészlak.

Lassan, féltékeny odalépked az ablaka alá és benéz. De nem lát semmit. Apró, kis fehér függöny takarja az üveget. Csak a lámpafény csillog keresztül rajta. Szép, reszkető kezét fel-emeli és gyöngén, igen gyöngén megérinti az ablakot.

— Ki az? — hangzik belülről egy mély, férfias hang.

— Én vagyok, János. Be lehet menni hozzád?

A férfi az ajtóhoz szalad és sietve felnyitja.

— A nagyságos asszony? — kérdi és bámul.

egy pillanatig sem szabad kételkednünk abban, hogy az országos gyűlekezet mindenképpen méltón fogja reprezentálni az ország tisztviselőinek akaratát és hangulatát. Mi ezt a mozgalmat tovább is élénk szimpátiával kísérjük és meg vagyunk róla győződve, hogy szimpátiával és igazságszeretettel fogják tanácskozáisainak eredményeit fontolóra venni mindazok, akiket illet. Ami a pénzügyminiszter elítélő nyilatkozatára okot adott, azt a félreértést a kongresszus minden bizonynyal el fogja oszlatni. Ellenben az a jóindulat, amely annak a beszédnek szigorú hangjában is megszólalt, változatlanul megmarad, vagy legföljebb még fokozódik a kongresszus után. És a kölcsönös megértés meg a jóindulat kétségtelenül csak jóra fog vezetni.

BELFÖLD.

Szomorú dokumentumok. Nemrégén még az egyesülésről tárgyaltak, ma hajba kaptak egymással Kossuthisták és Ugronisták, jobban, mint valaha. Az már a politikai ellenfélnek se épületes látványosság, ahogyan ők egymással birkóznak. Bartha Miklósól e birkózás közepette a „nemzet nyomorultja,” Kossuth Ferencből pedig, aki a finom és európai hangról még soha még nem feledkezett, olyan ember lett, aki „festi a bajuszt meg az — arcát.” (Ezt nem egészen így mondja Bartha Miklós.) Hogy mi fog még ebből az áldatlan bunkósból kikerülni, azt csak a jó isten tudja. Annyi bizonyos, hogy valami nagy dicsőség egyik birkózóra se kerül az ilyen esetetéből. A publikum legalább aligha fog gyönyörködni az olyan dokumentumokban, amiket ma az *Egyetértésben* és (*Eötvös* Károlyhoz intézett levélformájában) a *Magyarország* hasábjain kell olvasnia. Ime, mutató mind-egyikből.

Az *Egyetértésben* Kovács Lajos, a gyulai függetlenségi párt elnöke így nyilatkozik:

A *Magyarország* e hó 16-ikán megjelent számában a gyulai választásra vonatkozólag s szeméremet sértő durva és piszkos támadásra ezáltal érdemlegesen nem nyilatkozom. Nem! Mert nem levén ottinon, csak hazatértem után leszek abban a helyzetben, hogy magát a nemzet nyomorékjának szívaláló B. A. urnak hozzám intézett leveleit közzé tessesem. Azokból a nagyközönség meg fogja láthatni, hogy B. M. ur nem csak állítólagos „nemzet nyomorékja”, de olyan is, mint az arcátlan, toladóköldű, aki elutasít után goromba. Saját egyéni hírnevem érdekében már most kijelentem, hogy a *Magyarország* idézett cikkének írója ellen — miután Bartha Miklós és írói kompániája a lovagias elégtétel-adásra és vévésre nem alkalmas, védvén őket a nemzeti kaszinó büvös palástja — a fenytő bíróságnál a bünvádi felejtést becsületsértés és rágalmazás miatt meg fogom tenni.

— Igen. Igen — nevet az, kissé idegesen — talán valaki mást vártál.

— Nem én. Senkit — feleli önértetesen és komolyan a szép, szalás, sudár ember és sietve gombol be fehér vászonbuzonyán egy pár gombot.

— No adj ide egy széklet. Hadd üljek le. Elfáradtam.

— Sétálni tetszett? Ilyen későn? — kérdezi a másik és zavarban van.

— Ejh, dehogyan — kacag fel hangosan az asszony. Csak idejöttem, egyenesen hozzád, hogy lássam, nincs-e nálad valami asszonyféle. Látom, senki sincs. Igazán erényes vagy, János.

— Becsületes ember vagyok. Nem akarok bánatot okozni az asszonynak. Miattam ne sirjon.

— Hát csak nagyon szeretet az asszonyt? — Szeretem — mondja a férfi egyszerűen.

Jó asszony. Szép is. A gyerekek gondját viseli. Mind a kettőnek. Pedig csak az egyik az övé. A másikat ajándékba kapta tőlem. Legénykori szerzemény az istenadta. Az anyja meghalt. Ha meg nem hal, öt vettem volna el feleségül.

— Ez aztán beszéd — helyesel az asszony. — De ha annyira szereted a familiád, mért váltál meg tőlük?

— A kenyér — a kenyér — mormogja a férfi és sötét lesz az arca. Ott elvesztettem az állásomat. Ide meg csak nőtlen embert fogadnak fel. Hát eljöttem. Gondoltam, egy ideig csak megleszünk így is. Aztán meg, majd lesz valahogy.

— Hm — és igazán szép asszony a feleséged? — Szép — mondja a férfi.

— No jó. De most segítsd le rólam ezt a hosszú lebernyegét! Melegem van.

Lebója magáról a köpenyt, úgy áll ott lágy, pipéres ruhájában és merészen néz a férfi napsütötte barna arcába. Olyan mellette, mint egy feleicomázott gyöngye kis baba. Alig ér a válláig.

Amaz pedig, mint egy óriás; izmos és magas, hatalmas vállakkal, amin csak úgy feszül a sima, fehér buzony.

A *Magyarországban* viszont Bartha Miklós, kifejtve, hogy Kossuth Ferenc Eötvös Károlyra szokta hártani a felelősséget az Egyetértésben megjelent dolgokért, ma direkte Eötvös Károlyhoz fordul s tövises levelét így végzi:

Mondja meg őszintén, egyenes eljárás-e turfangos módon összetévesztieni a nép előtt a Kossuth Ferenc nevet a Kossuth Lajos névvel? Nem a közönség rut fevéreztése-e engem Kossuth-gyaláznak írni, mivel én a Kossuth Ferenc ur sajnosan közpészerű politikai szereplését bírálom? Szabad-e naponként rám fogni, hogy nem vagyok a függetlenségi eszme híve, mikor annak vallom magamat és cikkeimben ezt az eszmét szolgálom? Tisztes irodalmi hang-e azt írni rólam, hogy jezsuita vagyok, mikor nem szorultam rá, mint némely századosok, hogy függetlenségi legyek, mert ha akarnám, tudnám magamat hasznosítani a kormánypartban is? Nem valótlanság-e úgy kezelni engem, mintha álországot viselnék, mikor tudvalevő, hogy sem a bajusztomat nem festem, sem a potámat? Végre is, vállale Eötvös szolidaritást azzal a komisz hanggal, amelylyel engem az ő alkalmazottjai traktálnak?

És ezek a függetlenségi testvérek még az imént egyesülről és közös választási eljárásról tárgyaltak!

A választások előtt.

Budapest, július 17.

A *tolnamegyei szabadalvúpart* e hó 16-ikán Szegzárdon látogatott pártértekezletet tartott, melyen *Perczel* Dezső képviselőházi elnök, dr. *Kammerer* Ernő országgyűlési képviselő, gróf *Széchényi* Sándor főispán, v. b. t. t., gróf *Apponyi* Sándor és Géza, *Szatonkóvánszky* János cs. és kir. kamarás, *Csapó* Vilmos cs. és kir. kamarás, nagybirtokos, *Döry* Pál alispán, *Simontsits* Elemér vármegyei főjegyző, a főbírák és még többen a vármegye előkelőjei közül vettek részt.

Az értekezletet *Bernrieder* József, a megyei szabadalvúpart elnöke lelkes beszéddel nyitotta meg. Utána felemelkedett gróf *Apponyi* Géza volt néppárti képviselőjéről, hogy előadja a néppártból való kilépésének és a szabadalvúpartba való belépésének indító okait.

Mindig rendíthetetlen híve volt — ugymond — a szabadalvúpartnak, de midőn a polgári házasságról szóló törvényt behozták, attól való aggodalmában, hogy az egyházára és vallására káros lesz, belépett a néppártba és addig maradt meg ott, míg az obstrukció bekövetkezett. Most azonban, midőn oly jeles államférfi áll a kormány élén, mint *Szell* Kálmán és midőn látja, hogy nincs szükség a revízióra, ünneppélyesen kijelenti, hogy belép a megyei szabadalvúpartba. Ezt a kijelentést nagy örömmel fogadták és viharosan megéljenztek érte *Apponyi* Gézát. *Perczel* Dezső képviselőházi elnök igen megleghangú beszéddel üdvözölte gróf *Apponyi* Gézát és kijelentette, hogy ő már a polgári házasságról szóló törvényt beterveztésekor biztosította a szabadalvúpartot arról, hogy a javaslat csak előnyére lesz állami életünknek, ami be is következett. Gróf *Széchényi* Sándor főispán annak előre-

bocsátása után, hogy ő most nem mint főispán, hanem mint a szabadalvúpartnak régi híve szól, igen megleghangú üdvözölte gróf *Apponyi* Gézát.

Azután a pártszervekedésről tanácskoztak. *Bernrieder* József elnök indítványára mind a hat választókerületre nézve megválasztották a párt szervekedése céljából az elnököket. A szabadalvúpart tehát előbb kerületenként szervekedik és csak azután tartja meg képviselőjelölési gyűlést. A köldési kerületbe elnökül *Sass* László földbirtokost, a pincehelyibe dr. *Kiss* Ernő tamási ügyvédet és paksiba dr. *Pálffy* Lajos dunaföldvári ügyvédet és *Eötvös* József földbirtokost, a szegzárdiba *Tóth* Ödön szegzárdi ügyvédet, a bonyhádiba *Marhauser* Imre tanárt és *Kramolin* József gyógyszerészt, a szakosiba pedig *Döry* József földbirtokost választották meg. A kerületi elnökök működésükről augusztus 15-ig tesznek jelentést a központi elnökségnek.

*Szepesvárai*járól írják: A *löcsei választókerület* számos választója gyűlt egybe *Baldóczy* gyógyfürdőben, ahol *Holländer* Jenő földbirtokos ajánlatára *Hertelendy* László dr. főispáni titkár kiállított ki egyhangulag a *löcsei* kerületi szabadalvúpart képviselőjelöltjének. Erről *Hertelendy* táviratilag értesítették, *Hertelendy*, aki gróf *Csáky* Albin veje, nagyon népszerű a kerületben.

Werner Gyula, a magyar-igeni kerület képviselője e hó 15-én bucsui választóit látogatta meg, ahol a román választók taracklóvéseket fogadták és banketeket adtak tiszteletre, amelyen *Werner* beszámolóbeszédet mondott, amelyet *Ebergényi* képviselő tolmácsolt. A választók nevében *Adamovics* görög-keleti lelkész üdvözölte *Wernert* és lefajlaltotta neki újból a mandátumot. *Bucsuról* *Abudialvára* ment a képviselő, ahol *Winkler* János üdvözölte a választók nevében.

Vácson eddig két kormánypárti jelölt küzd: *Gajdri* Géza mostani képviselő és *Majthényi* István, ki előbb függetlenségi programmal képviselte a kerületet. Még egy kormánypárti jelölt van: gróf *Dessseffy* Emil és szó van *Csávolszky* József címzetes püspök, *váci* kanonok jelöltségéről is.

Szent-Endrén *Luppa* Péter kormánypártival a néppárt akar megküzdeni.

Gödöllőn újra *Wolfner* Tivadart választják meg. Beszéltek gróf *Károlyi* Sándor jelöltségéről is, de ez csak híresztelés volt. *Károlyi* Sándor *Göncsön* lép föl és így *Wolfner* egyedüli ellenjelöltje a függetlenségi *Tankó* János tanár.

Monoron a Kossuth-párti *Lukács* Gyulának megválasztása biztosítottnak látszik. Az *Ugron*-párt állít ugyan ellene jelöltet és eddig tel is léptették *Förster* Aurélt, dr. *Kéty* Istvánt és *Kovács* Gáspárt, de egyik sem vállalta el a jelöltséget. Most *Katona* Gyula az *Ugron*-párt jelöltje.

Fülöpszálláson *Csávolszky* Lajos a függetlenségi jelölt. A kormánypárt gróf *Teleky* Józsefet léptette föl ellene.

Az asszony körülnez. A kis szoba csupa csin, csupa ragogó tisztaság. Az asztalon egy pohárban virág illatozik.

Az asszony mohón kikap belőle egy-két szálát és eldugja a csipkék közé, a mellén.

— Jaj de jószagu — mondja.

Az egyik sarokban magas, festett láda. Az asszony gondol egyet. Felkapja az uszályát és ráül jó magasan. Az apró, selyemharisnyás lábait úgy lógazza lefelé. A férfi nem mer odanézni. Csak áll egy helyben, félénken, tiszteletteljesen.

Az asszony csak nézi.

— Te János, mondja neki és sajátos mosoly játszik a piros érzéki szája körül — jó volna most ugy-e, ha itt volna az asszony?

A nagy, erős ember elmosolyodik. Olyanformán, mint amikor valaki egy kis gyerek ostoba kérdésére akar felelni, mondja az asszonynak:

— Jól mondja a nagyságos asszony.

— Hát aztán mit tennél most, ha itt volna? Csókolnád? Ölelnéd? Az öledbe vennéd, ugy-e?

— Mondd, hogy az öledbe vennéd!

— Alighanem azt tenném — motyogja bátoratlanul és alig tud hova lenni zavarában.

— Mit alighanem? Egészen bizonyosan. Csak valld be! Nincs azon mit szégyelni. Látod, az én uram mellettem lehetne mindig. Nem kergeti el tőlem a kenyér. És még sincs itt. Jobb neki a kártya, mint én. Pedig, ugy-e János, én se vagyok a legesenyebb? No nézz meg. Vagyok én olyan szép, mint a te feleséged?

— Sokkal szebb — feleli őszintén a férfi, és nagy, tarkaszélű kendőjével a homlokát kezdi törölni.

— Igazán? — nevet fel az asszony — nem hízlekedésből mondod ezt, János?

— Nem, Isten ugye.

— No jól van. Ezért a szép mondásért én hálás leszek. Kieszközlöm az urammal, hogy elhozad a feleségedet. Jó lesz ugy, János?

A férfi arca kipirosodott az örömtől.

— No csak el ne ájul hamarjában! Inkább gyere ide és emelj le erről a ládáról, mert én másképp innen le nem jutok.

Kinyújtotta a két hófehér karját, amíg a férfi gyöngyöden átnyalábolta és mint egy gyermeket felemelte a levegőbe, aztán óvatosan letette a földre.

— Így, jól van.

Kissé halványan állt ott előtte és nem igen tudott mit mondani neki.

— Add rám a köpenyt, mondta kissé később. A férfi nem mozdult.

Mintegy lebüvölve állt ott, reszketve egész testében. Soha sem volt még közvetlen közelségében ilyen illatos, felhér, puha asszonynak. Mialatt a karjai között tartotta, hirtelen érzelt gondolata támadt. Ugy érezte, jó volna erősen megszorítani azt a gyöngye illatos testet, hogy összetörjön, elmuljon a karjai között.

— Nem hallod? A köpenyemet!

— A köpenyt...

Felriadva nézett körül, mintha álomból ébredett volna.

Reszkető kézzel segítette fel a fényes, suhogó homlit az asszony vállaira és a két csillogó szeme merészen belesütött az asszony szemébe.

Az megborzadt.

— Most megyek — susogta és állva maradt. Majd dévajul felkapta a fejét és kacagó szemekkel nézett rá.

— Tudod mit gondoltam? Te olyan erős vagy — erős, mint egy paripa — mint az én lovam, a Sámson. Te engem hazavihetnél az öledben, keresztül a kerten, hogy el ne fáradjak. Akarod?

De a másik perében már megbánta az egész komédiát.

A férfi arca lángba borult. Csak a villámlo szemeit látta. Csak azt érezte, hogy egy erős kar körülfogja és ő mint egy gyöngye kis galamb vergődik, vergődik és hiába...

Kecelen erős küzdelem lesz a mostani képviselő, *Tarajossy Sándor* s a Kossuth-párti *Apáthy Gyula* között.

Duna-Patajon a jelenlegi képviselő, *Földváry Mihály* föl nem lép. A Kossuth-párti *Krasznay Ferenc*, s az ugronista *Förster Aurél* állnak egymással szemben. *Duna-Vecsnén* a Kossuth-párti gróf *Benyovszky Sándor*nak még nincs ellenjelöltje. *Dabason Halász Zsiga* mostani képviselő ellenjelöltje valcsinülög Kossuth-párti lesz. Szó van *Rákos Lajosról* s *Liebner* kerületbeli nagybirtokosról. A megyében levő önálló választói joggal bíró városokban, *Czeglédén Kossuth Ferencnek*, *Nagy-Körösön Eötvös Károlynak* alig lesz ellenjelöltje. *Halason Kolozsváry Kiss Istvánnak* még nincs ellenjelöltje. *Félegyházán*, miután a Kossuth-Ugron-párt fuzója megsemmisült, az Ugron-párti *Holló Lajos* ellen a néppárt nem állt ellenjelöltet. *Keekemétnél* felső kerületében *Horváth Adám* helyett, ki újra akadémiai tanár lesz, két Kossuth-párti jelöltől van szó: *Szappanos Istvánról* és dr. *Kovács Pálról*. A néppárt báró *Kaas Ivort* lépteti fel. Az alsó kerületben *Nagy Mihály* kormánypárti, *Rapsányi Kossuth-párti* s *Rakovszky István* néppárti a jelöltek.

Abonyban Gulner Gyula államtitkár megválasztása biztosra vehető.

*Ráckeve*n a kormánypárti *Földváry Miklóssal* szemben a Kossuth-párti *Hegedüs Károly* próbál szerezését.

Az állami tisztviselők mozgalmá.

Budapest, július 17.

A módosi állami tisztviselők dr. *Szöke Károly* járásbíró elnökle a alatt értekezletet tartottak. Elnök bejelenti, hogy a kerületbeli országgyűlési képviselőknek elküldött felíratra csak *Csávossy Béla* válaszolt, megígérve a támogatást, míg gróf *Karátsonyi Jenő* a tisztviselők kérvényét figyelemre sem méltatta. Az értekezlet sajnálatát fejezte ki, hogy vannak képviselők, akik az állami tisztviselők mozgalmát nem pártolják, sőt kérvényüket válaszára sem méltatják. Jegyző felolvassa a szegedi állami tisztviselők által kiadott felhívást, amelyre elhatározták, hogy szükséges egy országos tisztviselő-kongresszusnak egybehívása, annak Szegeden való megtartása, csatlakoznak a kiküldött bizottság által kidolgozandó memorandum érveivel, azokat magukévé teszik és a kongresszusra dr. *Szöke Károly* elnököt, *Rács József* jegyzőt, *Ormos Lajos* bizottsági tagot küldik ki. Dr. *Zoltán Sándor* kir. aljárásbíró indítványára kimondta az értekezlet, hogy minden hónapban gyűlést tart s mozgalmáról az illetékes köröket értesíti.

A püspökladányi állami tisztviselők ülést tartva, csatlakoztak a mozgalmhoz s kimondták, hogy annak támogatására felkéri képviselőiket s a budapesti kongresszusra képviselőket küldenek. Egyben meg-

Aztán valami csodás piros kód borul le rá. Alig tudja, hol van. Kissé nyugtalanodik, egy kissé örül. De aztán elfelejt mindent. Igen, érzi, hogy gyöngyöden bálnak vele. Homályos tudata van arról, hogy egy forró ajak a ruhájához tapad és ahova ér, égő foltokat, meleg bizsergést hagy hátra.

Es mintegy távolból, óriási távolságból hallja az ismerős éjszakai rém szavát, amint diadalmasan harsogja fülébe: Bosszu! Bosszu! Bosszu! Végül azt se hallja. Utolsó gondolata az a mellére tűzött virág. Mi lesz most azzal? És mi van most vele? Ah, felelemik! Az óriás az ölébe veszi.

Es viszi. Igen, ez már a kert. — Érzi az ezüstfüvek bódító szagát. És öble viszik, igazán, mint egy kis gyermeket! Oh beh jó is ez!

Az asszony felrezen és kinyitja a szemét. Almélkodva néz maga körül. A haloszobájában van, a saját ágyában. Ijedten néz maga elé. Mi volt ez? Az ura még mindig nincs itthon. De nagyon későn lehet. Es ő elaludt sirva, elteleve a bosszu gondolatával.

Es álmlában végre is hajtotta, amit gondolt. Ah! A kertész!

Nagyot lélekszik és reszkető kezét kinyújtja az éjjeli szekrény felé, hogy megkeresse a gyujtót a gyertya gyújtásához.

— Ugy kell neki! — gondolja magában, miután az órát megnézte. Már három óra és még mindig nincs itthon.

Ugy kell neki! Es mert egy kissé mégis megbosszulva érzi magát, a másik oldalára fordul és nyugodtan tovább alszik...

alakították a helyi bizottságot. Elnök lett *Czikó István* járásbíró, jegyző *Füzy Kálmán* telekkönyvvezető.

A marosvásárhelyi állami tisztviselők végrehajtóbizottsága e hónap 14-ikén ülést tartott, melyen a bizottság tagjai csaknem teljes számban jelentek meg. A bizottság hangoztatta azt, hogy a tisztviselők mindenemü sztrájkserü tüntetésétől távol állanak és a kormány iránti köteles tisztelet kifejezése mellett egyedül céljuk mostoha anyagi helyzetük javítását sürgetni, amit más társadalmi osztályok is tesznek. Ezután a bizottság is ismételtén kijelentette a mozgalomhoz való csatlakozását. kilátásba helyezte, hogy ahhoz kitarással minden körülmények között ragaszkodni fog s végül elfogadta az állami tisztviselők országos kongresszus tartására vonatkozó indítványát, kimondván, hogy amennyiben a budapesti állami tisztviselők 100 tagu végrehajtóbizottsága a kongresszus előkészítését és vezetését nem vette volna már át, a kongresszus előkészítésével és vezetésével a szövetséget bizza meg. A mult hó 30-án tartott értekezlet határozatához képest *Marosvásárhely* két országos képviselőjének *Szabó Dénes* kir. ítélőtáblai bíró, *György Pál* pénzügyi igazgató és *Fekete Jakab* fémipariskolai igazgatóból álló küldöttség a memorandumot átnyújtotta s mindkét képviselő kilátásba helyezte támogatását az állami tisztviselők igaz ügyének dülőre juttatása érdekében.

A pozsonyi állami tisztviselők tegnap este *Porubszky Jenő* táblai tanácselnök elnökle a alatt ülést tartottak és egyhangulag elodagtak egy öt pontba foglalt tiltakozást *Lukács* pénzügyminiszter körmözbányai beszédével szemben.

A somorjai állami tisztviselők *Ivánffy Béla* polgári iskolai igazgató elnökle a alatt értekezletet tartottak s tudomásul vették, hogy sérelmeiket tartalmazó kérvény már elküldetett kerületi országgyűlési képviselőjéhez, aki arra válaszolva, megígérte támogatását. A végrehajtó bizottság megalakulván elnökeivé *Tóth Lajos* járásbíró és *Ivánffy Béla* polgári iskolai igazgatót, intéző elnöké *Guttman Mór* adóárnokot; jegyzőkké: *Bacsák Aladár* járásbíró és *Selavics Lajos* adótitkár választották meg. Intéző-elnök indítványára elhatározták, hogy a Budapesten megtartandó kongresszuson 14 pontba foglalt javaslatot fognak előterjeszteni, végül kimondták, hogy a hitel- és fogyasztási szövetezeket nem alkalmasak a tisztviselők helyzetének javítására és arról tudni sem akarnak.

A lippai állami tisztviselők végrehajtó-bizottsága e hó 14-én tartott ülésén a szegedi nagybizottság körlevelének minden pontját magáévá tette és elhatározta, hogy a Budapesten tartandó kongresszusra képviselőül *Barlay Sándor* érdemestert és *Nagy Endre* polgári iskolai igazgatót küldi ki.

A minap az állami tisztviselők mozgalmával kapcsolatban egy nagyérdékü javaslatot közöltünk, amely a tisztviselők kívánásait foglalja össze. Ezt a javaslatot nem, mint tévesen jelentettük, a balmazújvási, hanem a *berettyó-ujvási tisztviselők* készítették.

KÜLFÖLD.

Roseberry az angol liberális párt egyenletlenkedéséről. A londoni City Liberal Club nyilatkozására kérte föl *Roseberryt*, aki erre a fősztólásra levelet intézett a klubhoz, amelyben azt mondja, hogy a liberális párt vezetéséről 1896-ban azért mondott le mert remélte, noha nem bízott benne, hogy ezzel előmozdítja a párt egységét. Ennek a lépésnek azonban nem volt sikere. Távol áll attól a gondolatól, hogy ismét kiálljon a pártvezetési körönjárására és soha sem fog oda önként visszatérni. Ami személyes nézetét illeti, úgy gondolja, hogy a liberalizmus az országban nagyon erős és a belső politika kérdéseiben sikeresen tömörülhetne. De valamely párt csak akkor válhatik hatalmassá, ha érdeklődését olyan kérdésekre irányítja, amelyek a háborúban találják a megtestesülésüket. Az egész birodalom egyesült erre a háborúra. A liberálisok magatartása semlegességükkel és szabad véleménynyilvánításukkal csak a liberálisok tehetetlenségét juttatja kifejezésre. Ilven föltételek közt párt nem létezhetik. Olyan kérdéssről van itt szó, amely az egész emberiséget érdeklé és amely kulturális és politikai szempontból élelkerdes. A liberális párt szakadása azonban nemesak a háborúra vonatkozik, hanem az imperium elve körül vívott régi és meg nem szüntethető fundamentális harcra alapszik. Valamely pártban pedig nem uralkodhatik kétféle szellem, ha erős lényező akar maradni.

A megselelült Vatikán. 1870. óta nem érte a Vatikán politikáját akkora csapás, amekkorát a francia kormány az egyesületi törvénynyel mért rá. S a Vatikán, amely tüzet fűtt és tombolt, amidőn Magyarországon törvénynyel vált a polgári házasság, most hogy Franciaország az ellenfele, a legszilidebb hurokat pengeti, bármily katasztrófiát jelent is politikájára nézve az új francia törvény. Bizonyítja ezt egy római távirat, amely szerint gróf *Bartonelli Saniszló* beszélgetést folytatott a Vatikán egyik legbefolyásosabb biborosával (nyilván *Rampollával*) a Vatikán és Franciaország közötti viszonyról s a beszélgetés folyamán a bibornok kijelentette, hogy *XIII. Leó nem híve annak az agresszív politikának, amelyet IX. Pius követett.* Rendszerre az enyhesség, és így szó sem lehet arról — és a grótot föl is hatalmazza a hírek megcáfolására — hogy a pápa visszahívja *Lorenzelli* jelenlegi párisi nunciust. Legközelebb Franciaország valamennyi kongregációja utasítást fog kapni, hogy az új törvénynyel szemben milyen magatartást kövessenek. Néhányat kivándorlásra fognak utasítani, másokat átalakítanak, végre egyesek, ha ez másképpen nem lehetséges, az állami elismerésért fognak folyamodni. Mindenestre azonban a nevezett biboros szerint annyi bizonyos, hogy a gyermekeknevelés kérdésében a pápa engedelmeket tenni nem fog és egész hatalmával álláspontjának érvényrejtésére mellett fog működni. Végül a biboros azt mondta, hogy arról mindenki meg lehet győződve, hogy a francia kormány inkább reá van a Vatikánra szorulva, mint a Vatikán a kormányra.

Szerbek irtása Görögországban. Mint tegnap és tegnapelőt, úgy ma is hosszú bünajstrommal tisztegett *Gruics* konstantinápolyi szerb követ a szultánnál. Tegnap ugyanis ismét legyilkoltak és kiostottak albánok és basi-bozokok egy csoport szerbet, amint az most az ugynevezett Ó-Szerbiában napirenden van. *Gruics* a mai kihallgatáson elpanaszolta a szultánnak, hogy *Kolesine* közeleiben (mitrovicai kerület) az albánok megtámadtak néhány helységet és néhány szerb embert megsebesítettek vagy megöltek. Panaszt tett a miatt is, hogy a mitrovicai szerb iskola vezetőjét letartóztatták. A török kormány megígérte *Gruics*nak, hogy megindítja a vizsgálatot ebben az ügyben.

A spanyol kormányválság. Madridból azt jelentik ma kelettel hogy a kormánynak egyre több nehézséggel kell megküzdnie. *Sagasta* nem tud a eldönteni hogy kit tegyen meg belügyminiszternek. A tengerészeti és a pénzügyi miniszter vissza akar lépni, mert a parlament ellenséges indulattal fogadja terveiket. *Sagasta* attól tart, hogy a válság nagyon elharapódzik és arra törekszik, hogy legalább a királyné elutazása utáni időig elodázza.

A khinai konoert. Néhány nappal ezelőtt levelek jöttek *Khinából*, amelyek kilátásba helyezték, hogy a khinai bonyodalom, legalább hivatalosan nemokára a megoldás pontjához ér. A követek a khinai kártérítések s az ezzel összefüggő kérdések dolgában *Junius* elején már körülbelül megállapítottak mindent, úgy hogy a végleges jegyzéket huszonegy óra alatt át lehetett volna adni a khinai megbízottaknak. Az elaborátumot a követek a kormányuk utólagos jóváahagyása reményében szerkesztették meg. Így álltak a dolgok, amikor váratlanul kátyuba zökkent az egész munka. Ugyanis *Anglia* megtagadta hozzájárulását azzal a megokolással, hogy meg kell védenie a maga kereskedelmi érdekeit. A semleges hatalmasságok követi úgy vélekednek, hogy *Angliának* vagy *Oroszországnak* nagy engedményeket kell tenniük, mielőtt a tárgyalások beejzése lehetővé válik. Azáltal a követek csak jelentéktelen részletkérdéseket tárgyalnak, mint például a hajós viszonyok javításának kérdését.

Li-Hung-Csangban. amidőn erről az állapotról információt kapott, feleledt a khinai humor A legártatlanabb képpel sürgősen fölszólította a követeket, hogy teljes tervet terjesszenek elő a békelöltételekről. *Khina*, — mondja *Li-Hung-Csang*, — kész minden jözan föltételt elodagdni, de tudni akarja valahára, hogy mit kívánnak voltaképpen a hatalmasságok, mert csak akkor kezdheti meg a föltételek teljesítését.

Li-Hung-Csang nyájas felszólításának azonban természetesen nem tehetek eleget a khinai követek. Sőt most már nyíltan elismerik, hogy a tárgyalások betetezésére való kilátások mindinkább rosszabbodnak és hogy a helyzet nagyon komoly. A követek mára kitűzött tanácskozásukat is elhagyották, mert nyilvánvaló volt, hogy nem lesz semmi eredmény. Egyben tiltakoznak a lapoknak az ellen a szemrehányása ellen, hogy ók az okai a halogatásnak és azt mondják, hogy nem ók, hanem a kormányok felelősek azért, hogy a tárgyalások megakadnak.

Hogy *Anglia* csakugyan komolyan készül khinai érdekeinek és vélt jogainak megvédelmezésére, annak látható jele az angol kormánynak az a tegnapi intéz-

kedése, hogy a tiencini 3. bombay lovasezred elindulására vonatkozó parancsot visszavonta és az ott maradó angol helyőrséget körülbelül ezer emberrel megszorította. Hogy ellenlábasa, Oroszország, mire készül, azt egy pekingi távirat világítja meg. E szerint Pekingben állhatatosan tartja magát az a hír, hogy Oroszország tudatta a kínai kormányval, hogy Mandzsúországot megszállását csak Nyugat-Tibet egy nagyobb részének átengedése fejében fogja megszüntetni. Ezzel Oroszország egészen India térszomszédságába óhajt férkőzni.

Berlin, július 17.

A Reuter-ügynökségnek arra a pekingi jelentésére, hogy a tárgyalások befejezésére való kilátások mindinkább rosszabbodnak és a helyzet nagyon komoly, a Nord. Allg. Ztg. a következőket jegyzi meg: Ideérkezett jelentések szerint ez az állítás tendenciózus, mert a tárgyalások mostani állása inkább arra nyújt kilátást, hogy a nehéz feladat nemsokára kielégítő megoldást fog nyerni.

Kréta — orosz gyarmat. Egy athéni lap hosszú beszélgetést közöl, amelyet egyik munkatársra állítólag György herceggel, Kréta kormányzójával folytatott. Ez az interjú európai szenzációszámba menne, ha csak némiképp is valószínű volna. György herceg állítólag leleplezte a cár hódító törekvéseit, — az ilyesmi épp György hercegről, a cár gyermekkori kenyeres pajtásáról nem tehető fel.

Az interjú szerint György herceg elmondotta, hogy Miklós orosz cár nemrég ajánlatot tett neki, hogy Krétát kiadta ki önálló fejedelemséggé, amelynek örökös uralkodója György herceg lenne. Ezt az ajánlatot azonban a herceg nem fogadta el s rámutatott arra, hogy egy új kis görög fejedelemség alapítása nem felelne meg a krétaiak kívánásának s a görög közvélemény sem tudna vele megbáratkozni. A cár azután megígérte, hogy számolva György herceg ellenvetéseivel, lemond tervéről s megelegszik azzal, hogy Kréta államjogi állásán csak kisebb jelentőségű változások történjenek. Ez az ígéret azonban illuzóriussá vált az orosz kormány állásfoglalása miatt, mely ebben a kérdésben teljesen Girsz kancái orosz főkonzul befolyása alatt áll. Az ő fejében fogamzott meg az a terv is, hogy Krétából önálló fejedelemséget csinálnak s mert György herceg ezt a tervet nem fogadta el, Mirko montenegrói herceget akarja Krétába hozni. Mirko herceg azután az orosz kormány az állítólag önálló Krétából orosz befolyás alatt álló gyarmatot csinálna magának a Földközi-tengerben.

A Kongo-állam és Belgium. A belga képviselőház ma megkezdte a Kongo-javaslat általános tárgyalását. A miniszterelnök a javaslat fontosságát hangsúlyozta s azt mondta, hogy ez a javaslat megerősíti Belgiumnak azt a jogát, hogy a Kongo-államot esetleg átvehesse. Végül azt a reményét fejezte ki, hogy a kamara a javaslatot nagy többséggel fogja szavazni. A vita folyamán Vandervelde szocialista a javaslatot lámadta és kijelentette, hogy pártja a javaslat ellen fog szavazni.

HIREK.

Budapest, július 17.

BUDAPESTI NAPLO. Július 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A királyi Salzburgban. Ő felsége, mint nekünk Salzburgból jelentik, ma délután folytatta a látogatásokat és valamivel hat óra előtt a pályaudvarra ment, ahol a bucsuzásnál jelen voltak az uralkodóház itt időző tagjai, a polgári és katonai hatóságok fejei, a herceg-érsek és mások. Az uralkodó a tartományi főnökök és a polgármesterek megelegedését fejezte ki salzburgi tartózkodása és a tiszteletre rendezett hazafias tüntetések fölött. Lelkes hochkiáltások között indult el a vonat 6 óra 5 percek Ischl felé, ahová, mint egy távirat jelenti, este 1/2 9 órakor érkezett meg.

Ő felsége gróf Saint Julien-Walsee tartományi elnökhöz a következő legfelsőbb kéziratot intézte:

Kedves gróf Saint Julien-Walsee! Az az óhaj, hogy Istenben boldogult feleségem emlékére, hála a minden oldalról jövő támogatásnak, létrejött és művészek által alkotott emlékszóbor leleplezési ünnepén jelen legyek, nem kevésbé azonban az a vágy, hogy megint egyszer néhány napot tölthessek hű salzburgi népem közt, volt indító oka idejövetelemnek. A hű ragaszkodás és odaadás sokféle bizonyítéka, melyet szeretett Salzburg hercegségemben való tartózkodásom alatt a lakosság minden rétege részéről

tapasztaltam, igaz örömmel töltötte el atyai szívemet. A tartományi főváros és a tartomány örvendetes fejlődése, melyről az ujjonnan létesített intézetek megsejtelése alkalmával meggyőződtem, bizonyítékát nyújtja lakosai derekasságának, akik is a közélet oly számos terén kifejtett hazafias törekvéseikben mindenkor számíthatnak támogatásomra. Nagyon szívesen bízom önt, hogy a minden oldalról tapasztalt lojális tüntetésekért fejesse ki legbeusóbb köszönetemet.

Ferenc József s. k.

József főherceg Horvátországban. József főherceg hétfőn délután Károlyvárosba érkezett, ahol a megye nevében Kovacsics főispán, a város nevében Vrbanics polgármester és a katonai méltóságok fogadták. Az üdvözlő beszédre József főherceg horvát nyelven válaszolt, kifejezve köszönetét a fogadtatásért, mire a főherceg bevonult az ünnepiesen díszített városba. Tegnap a főherceg szemlélt tartott a 26. honvédezdre felett és délben ebédet adott, amelyen a katonai és polgári hatóságok fejei is résztvettek. Ma délelőtt a főherceg Zágráb felé Eszékre utazott, hogy az ottani honvédszervezet felett szemlélt tartson.

A szerb királyi pár nyaralása. Belgrádból jelentik, a szerb királyi pár holnap Szemendriába megy nyaralni, augusztus 28-ig maradt ott a királyi pár, azután pedig Oroszországba indul.

A vendégfogó császár. Vilmos császár Norvégia partjai körül utazik most a fényes Hohenzollern-yacht, amely csütörtökön horgonyvetett Odde város kikötőjében. A császár az északi utjain kerüli a turisták utjába eső helyeket, nagy volt tehát a meglepetése, midőn Oddeben fényes arisztokrata-társaságot talált, amely a város legszebb szállóját, a Hardanger-Hotelt mindenestől lefoglalta magának. Azt is megtudta a császár, hogy az arisztokrata-társaság csupán franciából áll. Hirtelen ötletnek engedve, annak rendje és módja szerint meginvitálta a hajójára ebédre az egész társaságot. A fényes diné résztvettek: Mortimprix gróf, Ségur vicomte, Bertrand de Salignac gróf feleségével és leányával, Saint-André és Bassano herceg leányával. Ennyit mond el ma egy Oddeből érkezett távirat. Ez eset mindenképp rendkívüli és bizonyára mozgásba hozza a párisiakat, akik feszült figyelemmel kísérik Vilmos császár minden cselekedetét. Sőt sokaknak talán fáj is egy kissé a foguk az ilyen fess uralkodóra és meg vannak győződve arról, hogy Franciaországnak más sora volna, ha Vilmos nem német, hanem francia császár. Így a párisi elit-közönség és a császár folyton szemmel tartja egymást: amaz érdeklődést tanúsít iránta, emez minden alkalmat megragad, hogy kedvességével lekötölezzon. Ilyen csónes kis kacérokodás a császár norvégiai vendéglátása is. És talán nagyobb lesz Franciaországban a hatása, mint a legmesteribb diplomáciai tárgyalásoknak.

Henrik orleansi herceg betegsége. Párisból jelentik, hogy Henrik orleansi herceg, az ismert földrajzi kutató, aki most Kambodsa vadonáiban időzik, a családjaához érkezett táviratok szerint ott súlyosan megbetegedett.

Fejérvári üdvözlése. Gömör-Kishontvármegye törvényhatósági bizottságának mai ülésén Szentiványi Árpád indítványára nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározták, hogy Fejérvári honvédelmi minisztert, aki a m. kir. honvédség megeremtelésében oly hervadhatlan érdemeket szerzett 50 éves katonai jubileuma alkalmából a vármegye törvényhatósága felirattal üdvözlí.

A tizenkilencedik század mérlege. Most, hogy a huszadik század küszöbéről immáron végigtekinthetünk az egész tizenkilencedik századon, egy statisztikus összeállította ennek a lezajlott korszaknak a mérlegét, amely világosan kimutatja, mennyit haladt az emberiség ez alatt az idő alatt. Ime a tizenkilencedik század mérlege: Ez a század elődeitől a lovat kapta és az új századra a vasuti mozdonyt, a biciklit és az autóbilit hagyja. — A lufolt helyére lépt az irógép. — A kaszát pótolja a kaszáló gép. — A kézi nyomda helyére a rotációs gép jutott. — A festést pótolja a fotográfálás. — A lópor helyett robbantó anyagok működnek. — A kovás puska helyett Mannlichert használnak. — A fagygyűjtyeria pislogása helyett villanyos lámpa világít. — A század elején vitorlás hajókat használtak, most a gőzhajó és a torpedó működik. — A primitív telegrafálás helyett árt nélkül telegrafálunk. — A tizedik század a közönséges világosságot találta és most a X. sugarakat hagyta ránk.

Mint minden mérleg, ez is egyoldalú és tendenciózus, de végeredményében mégis csak fényes tanúsága az emberiség haladásának.

A cár mainzi látogatása. Berlini táviratok alapján megirtuk a minap, hogy az idei nagy német csapatsejlemlen, amely Mainzban lesz, megjelenik az angol király és a cár is. A Kölnische Zeitung mainzi tudósítója most azt az értesítést kapta, hogy a cár nem lesz jelen az augusztus 14-iki nagy csapatsejlemlen.

Epizódok. Kedves epizódokat mesélnek Ferenc József király salzburgi látogatásáról, amelyek tanúságot tesznek arról, hogy minő bizalmas szeretettel viselkedik a nép uralkodója iránt. A király tegnap meglátogatta a Mária Valéria-gyermekórházat, ahol jóságosan megszólította a kis beteget. Az egyik csöpp, egy hároméves fiúcska ezzel a kérdéssel fordult a királyhoz:

— Te vagy a császár?

Erre ő felsége mosolyogva felelt:

— Persze, hogy én vagyok!

De a fiúcska be nem érte ezzel és a király hadiérmen levő aremásra mutatva, tovább faggatózott:

— Hát akkor ez kicsoda?

A király jóízűen nevetett és megsimogatta a gyermeket.

A városi szegényházban, ahova a király szintén ellátogatott, kedves jelenet történt. Egy Rath nevű öreg ember, akinek kabátját a hadiérmen díszítette, így szólította meg a királyt:

— Bizony épp husz esztendeje, hogy utoljára láttam Langbadseenél.

— Talán kocsis volt? — kérdezte a király.

Mire Rath így válaszolt:

— No talán már meg sem ismer? Hisz akkoriban mindig nevemen szólított. Rathnak hívnak.

A király ma délelőtt több kaszányát látogatott meg. A Landwehr-kaszányában Jenő főherceg üdvözölte a királyt, aki azután kiment a lövészeti gyakorlatra.

Szerb főkonzulátus. Több budapesti lap tegnap az itteni szerb királyi konzulátusnál beállott személyi változásról adott hírt, mely szerint Weisz Soma, mint a szerb kereskedelmi ügynökség vezetője, úgy is mint szerb királyi konzul, felmentését kérte. Illetékes helyről felkérték bennünket annak a közlésére, hogy az itteni szerb királyi konzulátus személyzetében semmiéle változás nem állott be. Weisz Soma különben sohasem tartozott ennek a képviselőségnek a kötelékébe, hanem csak tiszteletbeli konzul címét viselte és vezetője volt az itteni szerb királyi kereskedelmi ügynökségnek. Az ügynökség ügyeit már ez éleje óta nem intézi, július 8-án kelt királyi ukázzal pedig tiszteletbeli konzuli állásától is felmentették.

Tolsztoj haldoklása. A tizenkilencedik századnak egyik legfényesebb világcossága van kialakulóban. Tolsztoj Nikolajevics Leo, a legnagyobb orosz író, a civilizált világ egyik legnagyobb szelleme, haldoklik messze Tulában, Jasz-nája-polyanai birtokán. A róla szóló rövid hírek reménytelennek mondják állapotát s azint hetvenhárom éves aggyastyan be fogja hunyni a szemét, Oroszországra ismét ráborul a régi sötétség, amelyet villámok vakító fényével hasogatott át minduntalan az ő tündöklő szelleme. Csodálatos írói pálya volt az övé, nemcsak az arisztokrata rendhez tartó író demokratikus, sőt paraszti életmódjánál, hanem nevezetesen annál fogva, hogy merész, radikális eszméit egészen az utolsó időkig zavartalanul terjeszthette abban az Oroszországban, mely mindenkor békóba verte a lángelméket, s börtönben, Szibéria ölbombáiban fojtotta el megnyilatkozásait. Tolsztojra nem mert kezét vetni sem a cári, sem a papi hatalom, pedig bátrabb, vakmerőbb volt ő valamennyi elődjénél, akik a nép szabadságáért, a lelkiismeretek felszabadításáért buzogtak. Csak legutóbb emberelte meg magát a szent szinódus annyira, hogy kitagadta Tolsztojt az orthodox egyház közösségéből. De Tolsztojnak erre a megtisztelésre nem volt szüksége. A kitagadás nem tette őt már nagyobbá, mint amilyen volt...

A halódó író állapotáról a következőt jelentik Berlinen át Pétervárról:

Tolsztoj ereje rohamosan s szinte szemlátomást csökken, amit az orvosok a költő gyomorhajából eredő és aggasztó jelenségnek tartanak. Tolsztoj évek óta gyomorbeteg és baja súlyosbodott az által, hogy sohasem kezelte magát, sőt ügyet sem vetett rá. A nagybeteg író heves görcsrohamok gyötrik. Az orvosok hideg borogatásokkal iparkodnak szenvedéseit enyhíteni.

Egy késő éjjel érkezett pétervári távirat szerint az orvosok reménytelennek mondják a beteg állapotát.

Moszkvából Tolsztojnak igen sok barátja és tisztelője utazott ma Jasz-nája-Polyánára a nagybeteghez.

Egy főszoigabíró jubileuma. Tahy Iván, Pestmegye bírai járásának főszoigabírája, tegnap ünnepelte tizenöt éves szolgálati jubileumát, kar-társainak a járás közönségének szeretettelő környezve. A bíai állomáson bandériummal s szónoklatokkal fogadták, elébe járult a járás közönsége, tiszukara s jelkesen üdvözölte a népszerű főszoigabírót. Délben 200 terítékes díszbéd volt, amelyen felköszöntőket mondtak: Givardi Rezső szolgabíró, dr. Kramberger József járásorvos, Füzö László és Beke József jegyzők, dr. Pelán László községi orvos, Krausz Elemér gyógyszerész stb.

— **Ruby Pál tragikus halála.** Nagy megdöbbenéssel fogadták az egész országban annak a vakmerő merényletnek a híré, amelynek áldozata Ruby Pál homonnai járásbírói albíró. Homonnán és környékén még le se tudott csillapulni a gyilkosság okozta izgalom, ott mindenki erről a hallatlan gyilkosságról beszél még most is, amikor a szerencsétlen áldozat már sirjában nyugszik. Részletes leírását kaptuk ma a merényletnek. A Homonna mellett levő *Szirtalján*, amely a homonnaiak nyári kirándulóhelye, vasárnap délután uri társasággal mulatott Ruby Pál. A hölgyek rögtönzött tűz körül forgolódtak, az urak hosszú asztal mellett mulatoztak, amikor váratlanul feltűnt három erősen felpálinkázott helmezőkötőt tót paraszt s tüntetőleg a tűz mellé furakodott. Az egyik uriember felszólította őket, hogy távozzanak, amire felesleges volt a válasz. Akkor Ruby Pál szölte hozzájuk, hogy menjenek a dolgukra, ne kellemetlenkedjenek az asszonyoknak. Szép szóval akarta őket eltávolítani s tartalékos főhadnagy lévén, az egyik tótot, akin katonasapka volt, elvezényelte. A parasztok erre hátrálni kezdtek már az erdő felé, tótul egyre feleselve. És most történt meg aztán, hogy az, aki a katonaviseltségére hivatkozott, az albíró, aki még egyre kérlette őket, *székséssel halántékot szarta*. Barátai odasiettek hozzá, de már csak karjaikba foghatták a roskadozót. Voltak jelen orvosok is, akiknek nagysokára sikerült eltávolítani a kést, olyan erősen furdótt a haláltévesztettek közé. Az atlétatermetű ifjú másnap délig küzdött a halállal. Apját, Ruby Márton nyugalmazott gimnáziumi tanárt és anyját táviratilag hívták el Lőcsézi a ravatalhoz. A temetés tegnap volt meg óriási részvét mellett. Az áldozat Homonnának egyik legrészletesebb fiatalembere s a bíróságnak képzett tagja volt. A család a következő megindító gyászjelentést adta ki.

Alulírottak — a többi rokonok nevében is — mélyen megsomorodott szívvel jelentik, hogy egyetlen drága fiuk: Ruby Pál homonnai kir. járásbírói albíró f. hó 15-ikén délelőtt 12 órákor, 20 éves korában, gyilkos kéz által Homonnán váratlanul elhunyt. Drága halottunk földi maradványait a görög-katolikus egyház szertartásai szerint f. hó 17-ikén délután 5 órákor az eperjesi katolikus temetőben adjuk át az anyaföldnek. Az elhunyt lelki-nyugalomáért tartandó szentmise-áldozat f. hó 18-ikán délelőtt 9 órákor a görög-katolikus székesegyházban fog megtartani.

Eperjes, 1901. évi július hó 16-ikán.

Uram, bocsáss meg a bűnös merénylőnek; ártatlan áldozatának pedig adj örök emléket és boldog nyugalmat!

Ruby József
kir. főgimn. ny. tanár,
Ruby-Rokiczky Constantina,
szülei.

Dubay-Ruby Luámilla,
testvére;
Dubay József
kassai kir. tszéki bíró,
sógora;
Miklós és Anna,
gyermekük.

Sokféle verzió kering az állítólag előre megfontolt gyilkosságról. Legvalószínűbbnek tetszik az a fóltevés, hogy a gyilkos az egyik hozzátartozója ellen nem régen hozott ítéletet bosszulta meg ilyen gyalázatos módon. Az izgalom annál is inkább nagy, mert ez már a második ilyen orgyilkosság, amelyet ittas állapotban követtek el Homonna mellett, kiránduló helyen.

— **A Nobel-díj.** A Nobel-díj intézője, *Verburg* tanár, kijelentette, hogy az idén a Nobel-díjat négy ember közt fogják megosztani, mindegyik ötven-ötven ezer koronát kap. A négy jelölt: egy író, egy természettudós, egy orvos s egy — békebarát.

— **Inség Oroszországban.** Oroszország már újra nagy inség elé néz. A mindenfelől berkeztet hivatatos jelentések szerint sokfelé nagyon rossz volt a termés. Különösen kedvezőtlen az eredmény Jekaterinoszlov, Csernigov, Karkov, Szarato Szamara és Tauris kormányzóságokban, a Visztula keleti vidékén, az Ural vidékén, a Volga középső vidékén, északi Oroszország egyes részeiben, a Don, Terak és Kuban vidékén és több más területen is. A legtöbb helyen a tartós szárazság miatt az állatoknak való takarmány sinesen. A lapok máris szóvá teszik azt a kérdést, hogy mit kell tenni ezeken a vidékeken az inség ellensúlyozására, ha beáll a hideg és nem képes elviselni a nép a nyomorúságot.

— **Északarkai expedíció.** Tromsóból táviratozták: Tegnap este indult el a *Baldwin*-expedíció északarkai útjára. Az expedíció először Honningsvaadbe megy, ahol az amerikai *Long* csatlakozik hozzá és azután egyesenes a Ferenc József-földre igyekeznek. Az expedíció északnyugati irányban fog előre hatni olyan messzire, amennyire csak lehetséges és Archangelsk felé tér vissza Wardolba.

— **Kossuth emisszáriusa.** Néhány héttel ezelőtt tárcát közöltünk *Kossuth* Lajos egyik amerikai emisszáriusáról, *Stilman*-ról, akit Kossuth Magyarországra küldött, hogy az elárott szent koronát kikutassa és megmentse az osztrákok körmei közül. *Stilman*, mint Londonból jelentik, tegnap meghalt. Mint már megírtuk, kiváló publicista volt s Amerikában megismertkedvén Kossuthal, lelkes magyarbarátá lett. Kossuth megbízásait különböző akadályok következtében nem teljesíthette. A hatvanas években New-York állam egy kis helységébe vonult vissza és filozófiai tanulmányoknak szentelte idejét. Jó idő múlva amerikai konzul lett Kandiában és itt állására való tekintet nélkül az 1868—69-iki felkelésnek volt egy mozgótag ereje. Innen nemsokára visszatért hazájába; 1876-ban a *Times* a kiütött háború hírére a Balkáura, Montenegróba küldte. Itt személyes jó barátságba került *Nikitával*, akinek érdekében *Gladstone*-t is erélyes föllépésre bírta. A nyolcvanas években Rómában képviselte a *Times*-t; *Crispi* politikájának volt lelkes híve. Az öreg ur ekkor már különködéseivel is feltűnt. Nagyon ócska, hosszú, sárgásbarna kabátot viselt évek során és mindenüvé, még a parlament karzatára is magával vitte a zsebében egy szelídített kis evetjét. *Stilman* nagy és becses irodalmi munkásságot fejtett ki. Magyarország igaz, jó barátot vesztett benne.

— **Bohémia vége.** Elfeledték Murgert, a Bohémia édes pótáját. Eddig minden év július 8-án kivonult az ő szobrához a Quartier Latin művésznépe és vidám beszédekben idézték föl emlékét a Luxembourg-parkban. De manapság már az operában és operettben van bohémvilág és a könnyűvéru művésznép megkomolyodott, a grizett pedig kiveszett. Így esett meg az idén először, hogy Murger szobra koszorúzatlanul maradt emlékműpén. Elfeledték Murgert! Ejjfélkor azonban, amikor a szellemek ébrednek, bizonyára föltámad sirjából Mimi, Musette, Schannard, Rudolphe és megvigasztalják költőjüket, amért az élők tőle halálatlanul elfordulnak. Kár Bohémiáért. Bájos egy ország volt, tele szertelen erővel, vidám ifjúsággal és határtalan jókedvvel. Nem is Murger ment ki a divatból, hanem az ifjúság.

— **Lefokozott főhadnagy.** A szeptemberi hadbíróóság ítéletét a napokban végrehajtották *Helessey* Gábor honvéd főhadnagyon. Beszállították a katonai fogházba, ahol elvették a kardját s attiljáról letépték a főhadnagyi aranyesillogat. A lefokozott főhadnagy, mint annak idején megírtuk, *Zomborban* mulatás közben kardot rántott *Kanyó* Jenő vármegyei alszámvevőre s levágta annak fülét. Színházi előadásról jöttek ki és mulatni mentek, végigjárták a város összes mulatóhelyeit s végül betértek a Corso-kávéházba. Itt esett meg a szerencsétlen összekoccanás, amely az alszámvevőnek halálát okozta, a főhadnagynak karrierjét szegte. Hajnal felé az alszámvevő haza akart menni, de a főhadnagy útját állta. Majd mikor *Kanyó* mindenáron távozni akart, a hadnagy kardot rántott, feléje sujtott a barátjának s a fülét levágta. A megszuflott ember ekkor revolvert ragadott s kereste a főhadnagyt, aki azonban elmenekült. Az alszámvevőt ekkor a kávéház pénztárosnője egy tűkőr elé vezette. Az elkecseregett, ittas ember, amint megpillantotta magát, annyira felindult, hogy előrántotta revolverét és mielőtt megakadályozhatták volna, agyonlőtte magát.

— **A tenger alatt járó hajók titka.** Párisban új Dreyfus-ügyet gyártanak, vagy legalább is olyan színezete van a dolognak, mintha Déroulédnek, a nagy leleplezőnek ilyen valamiben kellett a tenger alatt járó hajókra vonatkoznak. Franciaországban természetesen nagy lett az izgalom erre a hírre. Franciaország az egyetlen állam, amelyben megoldották a tenger alatti hajókázás problémáját, ami egy jövőendő tengeri háboruban annak a feltétlen sikerét jelenti, akinek a tulajdonában van a vizalatti flotta. Ha igaz a *Drapeau* híre, úgy egyszerre vége van annak az álomnak, hogy Franciaország ur a tengeren. — A lap hírt a minisztérium felhívatatosan azonnal megafolta, Déroulède azonban fenntartja az állítását, bár egyelőre nem nyilatkozik bővebben arról, hogy ki a tolvaj és hogyan esett meg a lopás. — A párisi sajtó most a teljes világosságot sürgeti ebben az ügyben, a közönség pedig nagy érdeklődéssel várja, hogy mit tesz Déroulède makacsos vádakodásával szemben a kormány.

— **Szerencsétlenség egy építendő sörgyáran.** *Schwechthal*ban a bécsi sörház építésénél a legelsőbb emelet teteje beomlott. Egy munkás meghalt, kettő súlyosan és három könnyen megsebesült.

— **A 10.471 sz. a. bejegyzett szabadsalom.** Nem a kormányozható léghajó, még csak nem is valami önműködő adósságfizető: egyszerűen csak a választási mozgalmak ötletéből készült arcképes levelezőlapok rejtőznek a 10.471. sz. a. bejegyzett szabadalom alatt. A sok jelölt zsebére és természetesen hiúságára appellál az új szabadsalom, talán nem is minden reménység nélkül, mert nem lehetetlen, hogy sok jelölt fog akadni, aki szívesen küldözgeti a választók címére a saját arcképfével diszített levelezőlapot. A képes levelezőlap ugyanis divatos és ha sok választó házában akad majd szenvedélyes gyűjtő, akkor keletje is lehet a jelölt arcképeinek. Baj csak az volna, ha a gyűjtők természetes passziója — *mentül több jelöltet* kívánna. Mert akkor a jelölt a maga elküldött arcképes levelezőlapjával felköltené a választók szenvedélyét több jelöltre, hogy valamennyi-nek képes lapjával gyarapodjék a gyűjtemény. Erről a bajról persze bőlesen hallgat a szabadsalom tulajdonosa, aki az arcképes levelezőlapokat a következő hangzatos, bár nem szentírásnak veendő szavakkal ajánlja a t. jelölt szives figelmébe:

Ösmerve a magyar nép lelkületét és gondolkozását, nem szorul magyarázatra, hogy a képviselőjelölt arcképeinek a választók kezébe posta útján leendő megküldése mily nagy és örvendős hatást fog kelteni. Köztudomásu, hogy népünk mily nagyra becsüli azon megtiszteltetést, ha a képviselőjelölt a háza tájáték el nem kerül. Fizikai lehetetlenség azonban, hogy a jelölt minden választóját meglátogathassa; ezt pedig az eddig szokásban volt figyelemnyilvánítások nem pótolják. A mi módszerünk alapján szétküldendő arcképes levelező-lapok majdnem teljesen pótolják a személyes látogatást s egyuttal maradandó emléket képeznek, amelyek nem fognak azon sorsra jutni, mint a többi választási jelvények. Nem fognak sem függőnyül fölhasználtatni, sem kis gyermekek játéktárgyaivá, majd szemétté válni. A képviselő arcképes levelező-lapja a magyar gazda házában legkiválóbb helyére, a tiszta szoba falára kerül: szentképnek, ó felsége a király képeinek vagy legalább a tűkőrnek rájámba tűzve, tisztelet és megbecsülés tárgya marad.

— **Divatba jött az unoka.** Mikor az angol trónörökös ráhatározta magát az ausztráliai nagy utra, gondoskodott arról, hogy távollétükben ne érje semmi baj a gyermekeit. Nehogy fölfordítsanak valami lámpát vagy beleessenek egy teknőbe, szóval: — amint az már egy derék családapaéhoz illik, fölpackolta az apróságot és elvitte az anyjához. A királyné szívesen fogadta az unokákat és azóta sürren foglalkozik velük. Maga vigyáz arra, hogy ne unják magukat, sőt a legidősebbnek, aki már nagy legény, hét esztendő, még a lecke-ügyeibe is beleavatkozik. A multkoriban aztán valami különös jutalomképpen magával vitte a gyereket a Hyde-parkba is, az ólébe ültette a kocsiiban és úgy magyarázta meg neki sorra mindazokat a nevezetességeket, amik mellett elhaladt a hintó. Ez az egész közönséges kis eset forradalmat csinált Londonban. Aki csak olyan szerencsés, hogy nagymama, az mind tüntet az unokájával. Alig akad kecsi a londoni parkokban, amelyekből ne mosolyogna ki egy-egy megelégedett arcocska. A királyné nagy fölfordulást csinált azzal a kis szivességgel, hogy megkocsikáztatta az unokáját. A még mindig elég szép asszonyok, akiknek azonban már a leányuk se leány, hanem anya — szívesen letagadták a nagymamaságot. Semmi se vényt úgy, mint az unoka. Aki már idáig jutott, az tegeren le minden földi örömről, s ringassa a bölcsőt és kőssön jó meleg harisnyát a kicsikének telire. — Ez jár a nagymamasággal s csak természetes, hogy egy élni vágyó negyvenöt-ötvenesztendő szép asszony nem mond le a még számára fennmaradt hódolatról egykönnyen. Most azonban már más lesz a világ. A királyné büszke az unokájára, tehát büszke a többi nagyanyó is és a kocsiiban a szépen fésült pincsikutyák helyét elfoglalták az unokák. — Tán csak addig, amíg hazajön a yorki herceg és a felesége s visszaveszik a nagymamától a fiukat.

— **Halálos fogadás.** *Morva-Schönberg*-ből jelentik, hogy *Felki* Ferenc póttartalékos a kantonban fogadott bajtársaival, hogy az egész huszoreiót egyszerre lenyeli. Megpróbálta a dolgot, de a nagy darab kemény hús megakadt a torkán s a szerencsétlen pár peronyi kinlódás után megfulladt.

— **Szerb tanítók Budapesten.** A belügyminiszter közölte a fővárossal, hogy harminc szerb tanító és tanítónő dr. *Okanovits* István, a belgrádi népisokálk tölgyeljeiönök vezetésével a szünidőt Bosznia, Horvát és Dalmátországok, Szlavónia és Fiume meglátogatására szenteli, s a tanulmányt végzetve Budapestre is szándékozik néhány napot tölteni.

Római-fürdő Ó-BUDÁN.

Természetes kenes ásványvíz uszodák.

Külön női és férfi osztály.

A víz állandó hőfoka 21° R.

Közlekedés a Szt.-Endrei h. é. vasúttal Buda, Pálffy-térről.

mely indul: 8:05, 10:40, 12:35, 1:40, 2:35, 3:40, 5:00, 6:15, 7:15, 8:25.

— **Detektív-képzés.** A régi jó időkben ez is amolyan szabad pálya volt. Aki hajlandóságot érzett erre a hivatásra, az jelentkezett, s az idő és a gyakorlat kifejlesztette tehetségét. Ugyszólván a harc tüzeben nevelődött ki a detektívkar edzett katonájává. Manapság, amikor a zsebmetész és betörő urak jól szervezett szakiskolákban készülnek pályájukra, detektív is lehet minden jött-ment polgár, aki csak előáll és azt mondja:

— Detektív akarok lenni.

Iskolázás, előképzettség kell ehhez a pályához is, amely nem tűri a félszeg kontárkodást egy pillanatra sem. Eppen azért nyílt meg egy francia kis városkában, ahol elég jól el lehet rejteni a kis és nagy gonosztervök elől, egy detektív-iskola, amelynek ma is sok a tanulója. Az iskolát magánemberek alapították s az élen a büntettek egyik leghíresebb kutatója és ismerője áll. Ha az ember belép a házba, először azokba a szobákba jut, ahol a kezdők tanulnak. Ezeket mindenekelőtt szemük és kezük ügyes használatára tanítják, hogy megfigyelő képességük élésedjék. Ezt úgy érik el, hogy a diákok erősen megvilágított és teljesen berendezett szobába vezetik. Csak néhány pillanatra van, hogy az összes tárgyakat jól az emlékezetébe véssék, mert azután egyszerre elalszik a világosság. A kezdő detektívnek aztán egy darab papiroson lehetőleg pontos vázlatot kell készítenie a szoba berendezéséről. Néha az alatt az idő alatt, míg a szoba világos marad, egy-két pillanatra egy ember jelenik meg az ajtóban, s a detektívnek aztán száz fénykép közül ki kell keresnie az illetőt. Ha a megfigyelő képesség eléggé ki van fejlesztve, akkor következik egy jóval nehezebb feladat, tudniillik a tapintás kifejlesztése. Egy sötét szobában a tanulónak meg kell ismernie a legkülönbözőbb tárgyakat és ezeket pontosan le kell írnia. Ha például ékszer tesznek eléje, azt is meg kell mondania, hogy a köve gyémánt, rubin, szafir, vagy más drágakő volt. Szóval a francia detektív-iskola alaposan meggyőri azokat, akiknek legfőbb ambíciója, hogy az emberiséget a zsebmetszők és egyéb gonosz esztonok ravasz fogásai ellen megvédelmezzék.

— **A várbeli építkezések.** A budai várhegy plateauján nemsokára tevékeny építkezés veszi kezdetét. Amíg az északi részen a pénzügyminisztérium új palotája egészen meg fogja változtatni a környék képét addig a plateau déli részén is nagy átalakulás megy végbe. Azt a három már kisajátított házat, amelyek József főherceg palotája és a ehérvári kapu között leköznek, november elején lebontják és azok helyére építik majd azt a palotát, amely a hadtestparancsnokságot és a katonai műszaki igazgatóságot fog a befogadni. Csak, ha ez az épület készen lesz, akkor bontják majd le a régi pálos kolostort amelyben ez a két katonai hatóság most van, és akkor bontják le a szomszédos házszínnázat is és az így nyert területen építik fel a miniszterelnökség palotáját úgy, hogy ennek homlokzata a honvédelmi minisztériumi palota homlokzatával egy vonalba jöjjen. Azt a területet, amelyen most a miniszterelnökség épülete van, a Szent-György-tér nagybővítésére fordítják, hogy így emelje Erzsébet királyné ott felállítandó szobrainak hatását. A mi a királyi palota építését illeti, jelenleg az istállóépület olyan átalakításra dolgoznak, hogy annak építési stílusát összhangzásba hozzák a palotával, amelynek középső traktusa a jelelte emelkedő óriási kupolával befejezéshez közeledik. Ezeket az átalakítási munkálatokat november elsejéig e öreláthatólag befejezik annyivalis inkább, mert az istálló épületében az átalakítási munkálatok miatt kiürített lakásokba akkorára azok lakóinak be kell költözniük. Őszig a főudvarmesterei hivatalnak és a várplébániának is át kell költöznie a Stücker-épületből a palota északi szárnyába, mert a mostani Stücker-épület helyére építik az új várőrséget, amelynek épülete az általános építési terv szerint öszre lödél alá kell, hogy kerüljön. Látni való tehát, hogy a vár-építkezéstől eltekintve, a várbeli új középületek emelésére az évek hosszú sora lesz szükséges. Amint értesülünk, az új parlamenti palota építésére a mostani költségvetésbe felvett összeget a következő években a kormány az említett építkezések céljaira szándékozik igénybe venni.

— **Házasság.** Szentgericei Jakab Lajos eljegyezte Berdy Ida kisasszonyt Székely-Keresztúron.

Bodnár Lajos Budapestről eljegyezte Deutsch Ilonka kisasszonyt Mosonból.

Köszegi Oszkár állomási felvigyázó eljegyezte Milován Dusbaba Antal kinstári erdősz leányát Herminka kisasszonyt.

Süder Samu Homonnáról, eljegyezte Grünberger Antónia kisasszonyt Gáiszóson.

— **Sikkasztó pénzárnyak.** A magyar fém- és lámpaárnyag részvénytársaság feljelentést tett pénzárnyak, Balogh Mátyás ellen, aki 5924 korona 18 fillért elikkasztott s azután megszökött. Balogh Mátyás mezőtúri születésű 41 éves pénzárnyak, magyarul és németül beszél, termete közép, arca hosszúnak, haja barna, szeme szürkékék, szakálla borotvált, bajusza fekete-barnás és hamis foga van.

— **Robbanás a pusztán.** A felső-bácskai Mazurics-pusztán tegnapelőtt reggel katasztrófa történt. A vasárnap félbeszakított cséplést akarták folytatni, s a fűtő, Palai István, aki a meg-előző éjszaka részegen tért vissza a pusztára, nem tudott hajnali két órákor a géphez állani. Ezért az öregbérés, aki a személyzetet felbőszítette, egy béresgyereket küldött a géphez, hogy fűtsön be. Reggel öt óra előtt kiment a gépész is, hogy a gépet megindítsa. Amint a gőzmérőre nézett, az nagyon csekély gőzmeny-nyiséget mutatott, mindennek dacára a gőz-szelepeken erősen jött ki a gőz. A gépész azt hitte, hogy vasárnap a szelepeken babrált valaki és emiatt el vannak romolva, fölment a gépre, hogy azokat megjavítsa s egyuttal ráparancsolt a fűtő-gyerekekre, hogy erősen tüzeljen, amit a fiu teljesített is. Mialatt a gépész a gép tetején foglalkozott, egyszerre hatalmas durranás történt és a kazánnak egész elejét és egyik oldalát kivágta a gőz. A fűtőgyereket és egy Bunford nevű munkást, akik a kazán előtt álltak, továbbá Simon Antal gépészt és Halász Imre etetőt, akik a gép tetején dolgoztak, a kiömlött gőz és a széthullott kazánrészek rögtön megölték. Ezeken kívül Kovács Antal, Múdrics József és Vancsics Milos munkásokat, akik a gép közelében állottak, a kiömlött forró gőz teljesen összeégette, úgy hogy mind a hárman a halállal vívdának. A vizsgálat szerint a szerencsétlenséget a gőzmérő-óra bedugulása idézte, elő. Az óra nem mutatta a gőzmenyiséget s ez tévesztette meg a gépészt.

— **A cápa.** (Kérjük a szives olvasót, hogy a cápa megérkezése alkalmából ne mosolyogjon.) A cápa ugyanis megunta már a sok viccet, amelyet róla és rovására évről-évre faragtak.) A mai postával kaptuk fűmvei tudósítónk következő levelét:

Félve szömlök föl, tekintetes szerkesztőség, mert akinek az érdekeben szót emelek: — a cápa. A cápa, amely mindig mosolyt esal az önk ajkára, amely megszűnt már a sok személyes támadás következtében, amely buskomor és életunt, de mégis kötelességűdöt és pontos barátunk. A cápa, komoly a dolog, megjelen. Fiuméba két hír érkezett erről. Az első hír lesújtó és szomorú volt. Arról szót, hogy a cápa a raguzai kikötőbe látogatott és az ottani halászkok kifogták. Hatodél mázsát nyom ez a cápa. Oh, hát már Fiumét elkerüli a kánikula szezonjának előkelő vendége? Nem, a cápa jó, hü, becsületos, udvarias és hálás. Lám, a második hír szerint Zurkovo mellett a Sokol utasai észrevettek egy cápát, amely Fiume felé tart. Hát jön ő, közeledik. Kérem, ne szólják meg a magyar tengerpart derék vendégét. Hiszen neki szent és elodáztatlan kötelessége, hogy nyárára hoz, zánk betekintsen. A vaskos Pallas-lexikon negyedik kötetének 135. lapján vagyon megírva az emberevő cápák közé sorozott két cápáról (Carcharias glaucus Cnv.), a hering-cáparól (Lamna oonubica Flan.) és a Rondeletiféle cápáról (Carchariodon Rondeleti M. H.), hogy „a Quarneróban egy-egy példányban minden évben megjelenő s Fiumében és Abbaziában nagy rétegést okozó emberevő cápák ezek közé tartoznak.” No már most, ha a bájós Carcharias, a vidám Lanna és a kacér Carchariodon elmarad, csodót mond iziben a magyar tudomány. A külföld rögtön kisüti, hogy humbug és szemfényvesztés a magyar tudás, hogy csalók és betörők vagyunk, hogy hazudunk, hogy — ki tudja — talán a Quarnero se létezik, talán Fiume csak a térképen van, talán nincs is magyar tengerpart? Ime, minő nagy veszedelem zudul ránk, ha a cápa nem jön meg. Hát ne méltóztassék őket lenéző gunyval, trefás kicsinyléssel, kegyetlen szójátékkal fölünk elriasztani! Ne bántsák őket. Vegyük komolyan őket.

Vizsontszólaglára kész hívuk a

fűmvei tudósító.

Ezekután gyászos komolysággal jelentjük, hogy fűmvei tudósítónk távirata szerint a Zurkovo mellett föltűnt cápa ma este az abbáziai partokon föltűtötte a fejét. Kíváncok, hogy érezze magát jól a magyar határon. Tekintsen be Fiuméba, meg lehet győződve a magyar tengerpart vendégszeretetről és figyelméről.

— **Egy postahajó balesete.** Linczből jelentik, hogy a Budapest nevű bécsi postahajó, melynek tegnap délután öt órákor kellett volna oda érkezni, délután két órákor gépjének megromlása következtében Oberwallsee mellett megénekelt. Az utasokat eszónakon partraszállították és csak este, egy Linczből hozott gőzhajón folytathatták utjukat. Közben kijavították a Budapest gépét, mire a hajó visszatért Bécsbe.

— **Kormos Adolf ügye.** Birói körökben ma méltán feltűnést keltett Flosz Sándor igazságügyminiszter nyilatkozata Kormos Adolf kuriai bíró ügyében. Ez értecs nyilatkozat után, mely oly kérlelhetetlen nyíltsággal elmondja, hogy a miniszternek más ügy miatt kellett elrendelnie Kormos nyugdíjazását, nyugodtan tekinthet a közvélemény a már megindult vizsgálat eredményo elé. Maga Kormos a miniszter nyilatkozatáról egy hírlapiró előtt a következőket jelentette ki:

— Nem akarom a minisztert dezavualni, hanem a más ügy adósságaimra vonatkozik. Ugyanis felszólítottak arra, hogy zilált anyagi viszonyaim miatt vonuljak vissza az aktív működés teréről, mire én június közepe táján tényleg beadtam kérelmemet hosszabb szakadagsólás vagy nyugdíjazás iránt. Ez a tévállás és ez az a másik ügy. Egyébként most már a miniszter itthon van és bizonyára haladéktalanul intézkedett ügyem elintézésé tárgyában és én nyugodtan várom a miniszter döntését.

Kormos Adolf levelei között az egyik egy Hugó keresztnevű kuriai bírónak ajánlja jóindulataiba Szelle aradi ügyvédet. Több lap ebből azt követeltette, hogy a kuriai bíró, Beck Hugó, Legfelsőbb bíróságunk e köztisztelében álló tagja ma kijelentette, hogy újságíró előtt, hogy nagyon meglepte az a levél, mert ő olyan tartalmu írást soha sem kapott Kormostól. Kormos vele sem a Szelle-ügyben, sem bármely más informáló ügyben nem tárgyalt, sem hivatalában, sem egyebütt. Szellekét nem is látta soha, semmitéle ügyüket nem ismeri, és ha Kormos csakugyan meg írta volna is azt a levelet, az ő kezei közé az nem jutott.

Egy reggeli lap szerint Szelle kijelentette, hogy a nagyváradi táblán is informálta a bírakat és hogy nyílt titok, hogy a nagyváradi táblán állandó protekcója volt. A Nagyvárad munkatársa beszélt Medvigy Mihály táblai tanácsnokkal, a szabadságon levő Ritzók Zsigmond elnökhelyettesével, aki kijelentette, hogy az informálásról tudomása nincs, de ha megtörtént, az ügyviteli szabályokba nem ütközik. A törvény megengedi, hogy a lel ügyét a bírval megismertesse. Hogy a nagyváradi táblán Szellenek vagy bárkinek protekcója lenne, erre nézve kijelenti, hogy ez váoltán állítás. Ki tudja mutatni hogy Szelle személyes ügyében gyakorlat oly határozatokat hoztak, amelyek ellen felebbeznie kellett.

— **Egy kis meglepetés.** Berben élt a többek között egy Schuser nevezetű szegény ember. Mindössze tizenhat millió frank után fizetett adót. Ennyi volt a vagyonkája, úgy mondta. Sőt nemcsak mondta, hanem följegyezte azokra a megrubrikázott ivekre is, amiken hivatalosan kell színt vallani a polgárnak arra a kérdésre, hogy van-e tőkéje és ha van, hát mennyi. — A szegény ember most meghalt és negyven millió frankról végrendekezett. A váratlanul érkezett huszon-negy millió kellemesen lepte meg az örököseket, no meg az adóhivatalt is. Utána kutattak a könyvekben az elhunyt adójának s utólagosan kivetették tizenhat helyett negyven millióra az adót, ez pedig a kamatokkal s egy kis bírsággal egyetemben majdnem öt millió frank. A város is megörült a szerencsének s már el is itták a medve bőrt. Elhatározták, hogy új hidat építenek a pénzen a Rajnára. — Az ügy perze megfordul majd a bíróságok egész sora előtt s könnyen megeshetik, hogy még korai a határozat.

— **Új kincstári postahivatal.** A VIII. kerületi Mária-utca 10. szám alatt Budapest 81. sz. elnevezéssel működő postahivatal a posta- és távirat-igazgatóság július 26-ikától kezdve távirával egyvesite kincstári kezelés alá véteti és a Budapest 8. sz. posta- és távirat-hivatal kirendeltségéeként a Baross-utca 48. számú házba helyezi át. A Budapest 81. számú hivatalt érdeklő levelezést ennél fogva a Budapest 8. számú hivatalhoz kell címezni és kézbesíteni.

— **Halálozás.** Máthé István az ismert hegedűművész meghalt Budapesten 49 éves korában. Igazi művész volt. A magyar zenedarabok előadásában csaknem páratlan volt, a régi bus magyar nóták senkinek az ujjai alatt nem szóltak olyan megrázó erővel, mint nála. De a legnehezebb műdarabokat is nagy tudással és izléssel játszotta s régebben a fővárosban rendezett előkelőbb hangversenyeken is sokszor föltűnt és nagy tetszést aratott. Mintegy két év óta betegeskedni kezdett; melibetegység támadta meg s az egykor dalás megjelenésű férfi egyre roskadozott, míg végre most a halál megszabadította szenvedéseitől. Családjá nem volt; a rokonai Hunyadmegyében élnek. A temetés ma délután ment végbe a kerepesi-úti temető halottas házából, nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. A gyászszertartást Molnár János református káplán végezte, aki az elhunyt művészetét dicsőítő szép beszédet mondott a

As új kornak megfelelő.

E kályhák minden stílusban és különböző új mintákban és színekben készíttetnek.

TELEFON: 168.

PUCHER-féle SZAB. GYORSMELEGÍTŐ

mely a több éven kipróbált és tökéletesített szabadságon folytat, minden javításokat fölölegessé tesz, úgy minőségben, mint tüzelőképességében a legjobb eredményt érte el, minek folytán ezek tartósságukat tekintve a legolcsóbbak. Képes árnyékképpen és bérmertve.

CSERÉPKALYHA.

PUCHER ANDRAS TEMESVAR

Józsefváros, Preyer-utca 4. saját ház.

koporsó fölött. Ezután kivitték a koporsót a X. kerületi új temetőbe, ahol a székeslőváros tanácsa ingyenes sírhelyet engedélyezett Máthé Istvánnak, aki hosszú ideig működött mint hegedűtanár a főváros iskoláiban.

— **Öngyilkos kereskedő.** Radozsil Getto délvidéki ráco kereskedő a napokban panaszt tett a rendőrségnél, hogy a felesége, aki az ő könyvelőjével megköltött, tizezer forintot ellopott tőle. Radozsil arra kérte a rendőrséget, hogy a szökevény asszonyt — aki akkor egyik fővárosi szállodában tartózkodott — tartóztassa le. A rendőrség a panasz alapján előállította Radozsilnét, aki azonban okmányokkal bizonyította, hogy a tizezer forint, amit férjéről magával hozott, az ő hozománya. A rendőrség természetesen elbocsátotta az asszonyt, aki erre szerelmesével együtt Bécsbe utazott. Radozsil is követte őket az osztrák fővárosba s úgy látszik, hogy rá akarta venni feleségét a hazatérésre. Ez azonban nem sikerült neki mire Radozsil — mint Bécsből jelentik — ma ott agyonlőtte magát.

— **A tüzoltók parlamentje.** A képviselőjelölt helyzete egyáltalában nem irigyléreméltó. Csupa igéretből van összerakva s szorgos figyelemmel kell vigyázni arra, hogy nehegy akaratlanul is megbántson valami érdeket vagy hiúságot. Az a legjobb esetben is egy voks ellene s egy szavazat már teremtett és bukattott is képviselőt. És a polgárság öt kerék esztendeig nyugodalmat és szerény. Tudja, hogy hiába mozogódik. Ha már mindenkinék megvan a maga mandátuma, aki csak befér a Hába, akkor mitsem ér a kapacitás. Az öt év elteltével azonban a kicsinyek lesznek a nagyok, a sok egy-egy szavazatból telik ki a többség. Mindenki érzi az értékét és a szava súlyát s akciós lép a választások előesetározásaiban a testületi szellem is. A pékek, a vargák, a cserző vargák mind csupa olyan képviselőt követelnek, aki az ő iparukat istápolja, akár a többi rovására is és a közérdek, arról bizony csak a jelölt beszél többé-kevésbé ékesen, de minden nagyobb siker nélkül. S ha úgy alakulna meg a parlament, ahogy tervezgetik a szakferfiak meg a testületekbe sorakozott egy éhbéliek, akkor minden egyéb lenne a magyar törvényhozás, csak nem népképviselő. Külön képviselő jutna az érdemes csizmadia-testületnek, meg a rövidárusoknak, meg a sirásóknak és a harangozóknak s hogy az egyik szakbeli képviselő át ne pártolhasson a másik szakbeliekhez, arról szigorúan gondoskodnék a reverzális. Sőt — amint a *Tüzoltó Közönyben* olvassuk, a tüzoltók is csak olyan képviselőket hajlandók beszeríteni a parlamentbe, akik a tüzoltás érdekéért — készek a tűzbe menni. Ennek az újságnak legutóbbi számában ugyanis ez a kis mérges felhívás van lenyomtatva:

— **Bajtársak!** Csak olyan képviselőjelölthez adjuk szavazatunkat, ki a tüzrendészeti törvény megalkotását és a tüzbiztosító-társaságoknak tüzoltói célokra leendő megadóztatását programjába veszi.

Ez bizony humoros dolog. Karrikatúrája a képviselőválasztásokat megelőző állapotoknak. — Mert ha a kishivatalnok, a varga vagy a végrehajtó az ország gondjával egy füst alatt a maga érdekeinek a védelmével is megterhelni igyekszik azt, akinek a mandátuma az ő szavazatától függ, azt legalább is meg lehet érteni. Hanem hogy a tüzoltók komoly-formán politikai programm akarják tenni a tüzoltás dolgát, azt nem lehet megállani nevetés nélkül. A tüzoltók derék és férfias munkát végeznek, amikor a polgárság javainak védelmére néha még az életüket is veszélyeztetik és ezért mindnyájunktól köszönetet és hálát érdemelnek . . . Hanem a politikába belevinni a tüzoltást . . . Ugyan, ugyan, csak nem gondolnak ilyesmit komolyan.

— **Az Andrássy-uti feleséggyilkosság.** A rendőrség az Andrássy-uti feleséggyilkosság ügyében befejezte a vizsgálatot s az iratokat átküldte az ügyészéhez. Tóth János rendőrfelügyelő kihallgatta a gyilkos elfogóit is. Ezek: Grünbaum Béla, 21 éves könyvelő, Waldner József könyvelő, Kovács József szabósegéd, Tausz Iván sütősegéd és Polgár Zsigmond kereskedő. Ezek egybehangzóan azt vallják, hogy Hackspacheren nem látszott a részegség és csak hosszas küzdés után tudták lefogni, amikor Grünbaum Béla vaskos botjával a fejére vágott. Amikor elfogták, egyre azt hangoztatta:

— Pepi, Pepi, most már végd van!

— **Féltisztított betegsegítő pénztár.** A budapesti kovácssegédek betegsegítő pénztára már régóta anyagi zavarokkal küzdött s az utóbbi időkben a gyógszerekért járó összegeket sem tudta megfizetni. A belügyminiszter ezért a pénztárt feloszlatta s a vagyon leltározásával az ötdik kerületi előjáróságot bízta meg. Az előjáróság részéről dr. Raisz Rezső helyettes előjáró és öndi Nagy Sándor számvévo foganatosította a vagyon leltározását, csekélyebb értékű bútornál azonban más vagyont nem talált. Ezt jegyzőkönyvbe vették. az árverést megtartották és a betegsegítő pénztárt a belügyminiszter rendelkezése alapján feloszlottának jelentették ki.

— **Fegyencek lázadása.** Párját ritkító lázadás tört ki egy olaszországi fegyházban, Pallianóban. Háromszáz fegyenc gondosan kieszelt és előkészített terv szerint megtámadta az engedelmességet és elfogta az őrizetükkel megbízott alkalmazottakat. Amidőn a felügyelő mult pénteken a cellákat kinyitották, hogy a fegyenceket a munkaterembe kísérjék, a fegyencek rávetették magukat az öt felügyelőre, magukkal hurcolták a munkaterembe és tuszult ott tartották őket. Filippó Anastasi felügyelőt, akiellenük szegült, zsámolyalugy fejbeütötték, hogy eszméletlenül összerogyott. Az igazgató messziről igyekezett a tomboló fegyenceket elszállítani, de hasztalanul. Ezek szétromboltak és összezúztak mindent, ami kezük ügyébe esett, áttörték a munkatermeket elválasztó falakat, ordítottak, dühöngtek és vadállatok módjára viselkedtek. A fegyházat katonaság vette körül és még a háztét is katonák szállták meg, de azért semmit sem tehettek a zendülők ellen, mert ezek bizonyára megölték volna mind az öt felügyelőt, ha a katonák rájuk mertek volna lőni. A zendülők azt követelték, hogy hozassák el Rómából a börtönügyi bizottságot, amelynél panaszkodni akartak a rossz étel miatt. A börtönigazgató kénytelen volt a zendülők kívánságát teljesíteni és szombaton délben csakugyan megérkezett a börtönügyi bizottság, amely megígérte, hogy a bajon segíteni fog és azzal az ígérettel, hogy a zendülők közül senkit sem fognak megbüntetni, kiszabadította a felügyelőket, akik harminc órán keresztül voltak a dühöngő fegyencek hatalmában és akiknek élete igazán csak egy hajszálon függött.

— **Életunt urileány.** Emittettük, hogy Baráti Anna tatai születésű husz éves leány e hó 15-ikén a Dunába ugrott és eltűnt a habok között. Baráti Anna urcsaládóól származik; édesatyja hivatalnok volt. Elhalálózása után a szerencsétlen leányok olyan rosszul ment a dolga, hogy kénytelen volt szolgálata alálni. Ez a dolog keserítette el. Öngyilkossága előtt a rendőrségnek a következő levelet írta:

Tek. Főkapitányság!

Egy kéressel fordulok önökhoz, hogy holttestemet ne boncoltassák lel. Még egyszer kérem, hogy ezen óhajomnak eleget tenne, vagyok tisztelttel

Baráti Anna.

— **A koronaherceg-utcai betörés.** A Subáky Károlyné koronaherceg-utcai ékszerészboltjában elkövetett betörés ügyében a rendőrség még folytatja a vizsgálatot. Az ellopott ezüst- és aranyemű értéke 13.000 korona. A tulajdonosnő 500 korona jutamat tűzött ki annak, aki a rendőrséget a betörők nyomára vezeti.

— **Éltüntek.** Heller Malvin 15 éves szabóné eltűnt Klauzál-utca 33. sz. alatti lakásáról. Hozzá tartozó azt hiszik hogy Szusmann Izidor házálával szökött meg. — Peter Mihály nagykikindai születésű 21 éves lakatossegéd e hó 1-én eltávozott a Csángó utca 9. l. emelet 18. sz. a. lakásáról s azóta nem tért vissza. Egyszer már öngyilkossá akart lenni s akkor háziaszonyja kocsavarta a kezéből a revolvert. Most is attól tartanak, hogy öngyilkossá lett. — Görög Imre lélegyházi születésű 25 éves asztalossegéd tegnap azzal távozott el Práter-utca 6. sz. alatti lakásáról, hogy fürdőni megy. Azóta nem ment haza. — Éltűnt még Ternai Janos vilányi (Zempléni) születésű 47 éves zálogházi napidjas Csengery-utca 26. sz. alatti lakásáról. — Bleimann Herman huszonöt éves női csapos vasárnap eiment az Újvársz tér 2. szám alatti evő lakásáról és azóta nem tért vissza.

— **A hűtlenség áldozata.** A zágrábi szerelmi dráma ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A rendőrség ugyanis ma letartóztatta dr. Treszieset, a *Hrvatska* szerkesztőjét mert alapos gyanu forog lenn, hogy *Srkulj* Szláva, a varadi első-leányiskola tanító-nője nem öngyilkosságnak, hanem gyilkosságnak lett az áldozata. A letartóztatás a zágrábi társaságok körében nagy felléniest kelt.

— **Az osztályosrajtók huzása.** Az osztályosrajtók mai huzásának eredménye ez: 80 000 koronát nyert: a 40219 szám; 10 000 koronát nyert: 87625; 5000 koronát nyert: 2175 73337; 2000 koronát nyert: 9113 27415; 500 koronát nyert: 71394 97198 75359 48241 80165 49789 78142 12553 47734 21211 83544 18830 84314 83855 60862 93616 62896 9543 81905 78942 70366 58540 50779 9026 53828 82394 8687 97828 3897 65072.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség nyomozza Gardalón Teréz ocséidét, aki gazdájától, Edelstein Ignációtól 300 korona készpénzt és 384 koronáról szóló takarékpénztári könyvet ellopott. — Tegnap este a Rudolf-rakparton egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. Az orvostani intézetbe vitték. — Ma délelőtti kigyulladt Ehmanni Viktor jégkereskedő Rákóczi-utva melletti jégverme. A jégverem szalmatele és hatalmas lánggal égett le s hogy nagyobb veszedelmet ne okozhasson a tűz, a X. kerületi és központi tűzörség vonult ki nagy felszereléssel. Hosszas munka után eloltották a tüzet. — Ma délután negy és öt óra között, a Ferenc József-híd budai oldalán egy ismeretlen férfi a Duna hullámaiba vetette magát. Az öngyilkos a hidon irásokat hagyott, melyekből látva a rendőrség azt hiszi, hogy az illető neve Szabados Gábor.

— **Vad-Dél-Afrika.** A William Gáspár-féle Vad-Dél-Afrikai társaság ör csoportja, az egész személyzet ma este hat órakor külön hajóval a dunai parton Bécsből megérkezett. A megnyitó előadás holnapután, pénteken este nyolc órakor lesz.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó ma este előfizetőinek szórakoztatására cigányzenét fog közvetíteni. A cigányzene-közvetítés 8 órától 11 óráig tart, melyet azonban megszakít a 8 óra 15 percor való tözdeolvasás, (a frankfurti, párisi értéktözde zárlatok és a berlini tözdeudatítás) és a féi 10-10 óráig tartó este olvasás, amelynek keretében a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság. A cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházban játszó Zöldi Marci bandájának a muzsikája szolgáltatja.

(x) **Ha őszül a haja,** használja a Stella-vizet. Ára 2 korona. Zoltán B. gyógyszerárban, Budapest, V., Szabadság-tér.

(x) **Magyar Thomassalak.** 17—20% öszszphosphors., ebből ca. 80% citromsavban oldható, 75% porfinom, 80 kilogrammos ingyen zsákban legoicsóbban ajánl a kartellen kívül álló Sátori-gyárak központi irodája, Budapest, IX., Dandár-utca 25.

Az új bosnyák-dalmát vasut.

Zára, július 17.

Tegnap nyitották meg ünnepiesen a gabelái vasut osztrák vonalát, amely körülbelül nyolcvan kilométernyire terjed Zelenicától Uszkoplyéig. A miniszterek és vendégeik Raguzából, ahol megháltak, a Habsburg nevű Lloyd gőzössel Zelenicába s onnan a megnyitó-vonattal Uszkoplyébe mentek, amely az utolsó dalmát állomás az osztrák vonalon s alig hat óra járásnyira van Cettinjétől. Gabeláig az öszszes állomásokon nagy örömmel és öszszinte lelkesedéssel fogadta a lakosság a vonatot. A jámbor nép, amelynek nagy része még soha sem látott vasutat, a lokomotívot és a kocsikat bámulva nézegette és megmegtapogatta.

Az uszkoplyei állomáson két csoportra oszlott a társaság. Az egyik Boszna-Bródon, a másik Trieszten át tér vissza. A magyarok mind megjelentek Kállay közös pénzügyminiszternél, hogy elbucusszanak tőle. Buzulics püspök beszédet intézett Wittek osztrák vasut-miniszterhez, akinek a lakosság nevében mély háláját fejezte ki a kormány gondviseléséért, amely a vasut kiépítésében kifejezésre jutott s megkérte a minisztert hogy a nép háláját a jelenlévő osztrák és magyar miniszterekkel közölje.

Wittek vasutminiszter meleg szavakkal válaszolt erre a beszédre.

Azután többek felszólítására Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter beszélt magyar nyelven. Azon kezdte, hogy magyar ember, Andrássy volt az, aki Bosznia megszállásának eseményét megvalósította és magyar ember, Kállay Benjámin áll most is Bosznia közigazgatásának élén. Bosznia kormányzatóró csak az elismerés és a bámulat hajgán lehet beszélni. Ebben a körben tööltsleges Kállay működését dicsérni. Egy dolog azonban bizonyos: a miniszter megtalálta a helyes utat közigazgatási politikájának alapelvei helyesek és beváltak. Ezekkel az elvekkel oty nagy sikereket ért el, hogy bizalommal és előítélet nélkül kell őt támogatni. Amint e vasut kiépítése bizonyítja, a közös pénzügyminiszter bizonyos lehet a két kormány támogatásáról és ezental is mindig számíthat rájuk, különösen Magyarországon bizalommal teljes támogatására, mert Magyarország mindenki meg van győződve róla, hogy mindaz, ami előmozdítja Bosznia jólétét a monarkia nagyhata mi érdekeinek is megfelel ami pedig javára válik a monarkianak Magyarországnak is érdekeiben áll. Beszédét azzal fejezte be a miniszter, hogy mindazt kívánja Bosznia és Hercegovina lakosainak, amit Kállay kíván nekik, aki fáradságtalanul javukra törekszik és egész élete munkáját nekik szentelte. Azt kívánja továbbá, hogy Kállay miniszter még soká folytathassa tevékenységét.

A gyújtó lelkesedéssel elmondott beszéd rendkívüli hatást tett. A magyarok harsogó éljenzésbe törtek ki, amelyet az ezrekre menő sokaság lelkesen visszhangoztatott. Mindenki a miniszter közelébe igyekezett. A nagy számmal öszszegyűlt püspökök és mohamedán előkelőségek, akiknek megmagyarázták a miniszter beszédét, odasiettek hozzá, gratuláltak neki és azt mondták, hogy szívükből beszélt.

A bucsuzás után Kállay közös pénzügyminiszter a készenlévő vonatra szállt és titkárával visszatért Iidzsebe. Appel országos főnök, Kutschera polgári adlatus és a mohamedán előkelőségek Szerajevóba, Wittek, Call és Cseh miniszterek pedig Triesztbe mentek. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter Parvics miniszteri tanácsossal, Ehrenhöffer osztálytanácsossal és Hollán miniszteri titkárral a Habsburg Lloydgőzörsre szállt, hogy Trieszten át visszatérjen Budapestre, ahová holnap reggel érkezik.

Trieszt, július 17.

A Gabela-vasut megnyitására tett kirándulás szíves kölcsönös rokonszenv nyilváníásával végződött az osztrák és a magyar kormány képviselői és az utazásban résztvevő társaság tagjai közt. A Habsburg Lloyd-gőzörsön adott bucsu-banketen Becher, a Lloyd elnöke, az osztrák és a magyar kormány képviselőiére emelte poharát és azt a reményét fejezte ki, hogy

a dalmát vasutat megnyitása a hajózás érdekeit is hathatósan támogatni fogja. Wittek lovag vasutügyi miniszter kiemelte az osztrák és a magyar gazdasági terület érdekeinek szolidaritását és midőn örömet fejezte ki, hogy a magyar miniszterek részt vettek a dalmát vasutat megnyitásán és Triestben át jövet, elfogadták az osztrák vendéglátást, poharát a magyar kormány tagjaira emelte. Hegedűs kereskedelmi miniszter a vendégeket hozta Habsburg-hajó nevéhez fűzte azt az eszmemenetet, hogy a dinasztia elválaszthatatlan összekötő kapocs Magyarország és Ausztria között. Magyarország a szabad fejlődés jogát követeli és ezen az alapon a felmerülő, gyakran komoly nézeteltérések dacára is, mindig megtalálható lesz az útja az Ausztriával való megegyezésnek. Tolivér magyar vagyok — így szót a miniszter — mindig a végsőig küzdeni fogok Magyarország érdekeiért, de az ellentéteknek soha sem szabad annyira kiélesedniük, hogy az Osztrák-magyar monarchiát veszélyeztessék. Ami az osztrák-magyar monarchiának árt, az hátrányos kell hogy legyen Magyarországra is. Végül Wittek és Call minisztereket élteti. Wittek lovag vasutügyi miniszter még egyszer felszólalt, hogy Harrach grófot, mint Dalmácia érdekeinek előmozdítóját, továbbá a magyar és osztrák parlament jelenlevő tagjait éltesse.

Santos-Dumont léghajója.

— Párisi levél. —

Páris, július 14.

Csaknem sikerült megoldani a kormányozható léghajó problémáját. De Santos-Dumont sem tudott sikeresen megbirkózni a nagy feladattal. Egy pillanatra úgy látszott, hogy a Santos-Dumont által szerkesztett léghajó kormányozható és hogy a fiatal aeronaauta megnyerte a 100.000 frankos díjat, amelyet Henry Deutsch de la Meurthe tűzött ki a kormányozható léghajó problémájára. Csak beavott körökben tudták, hogy Santos-Dumont mérnök oly léghajót konstruált, amely kormányozható. Váratlanul jelent meg ez a léghajó a levegőben, hirtelen ott lebegett a párisiak feje fölött, akik láthatták, hogy a léghajó engedelmessé válik kormányosa akaratának. Senkit sem értesítve, lármás meghívók nélkül, látható előkészületek nélkül szállt föl a múlt pénteken Santos-Dumont a magasba. Léghajójának kellett elmondania 600 méteres magasságban, mit végzett gazdája. És a léghajó beszélt a fiatal mérnök javára. A próba-ut teljesen sikerült. A léghajó el siklott az Eiffel-torony felett, s mint gazdája óhajotta, megkerülte a tornyot, aztán elszállt a Trocadero felé, ahol elszakadt kötélt megjavították és végre visszatért a léghajó Saint-Cloudba, ahonnan elindult. A pályázat minden feltételének megfelelt: megkerülte az Eiffel-tornyot óránként 40 kilométer sebességgel és visszatért oda, honnan elindult 40 perc alatt. Pénteken Santos-Dumont megnyerte a díjat, de aznap feltétlen szélesönd honolt. Szombaton volt a hivatalos felszállás. Meglehetősen szeles idő volt akkor és a szél kicsavarta Santos-Dumont kezéből a százezer frankos díjat és a törekvő mérnöknek most már azon kell dolgoznia, hogy a szákmányt újra visszaszerezze. A hivatalos próba-ut nem sikerült.

De ha a százezer frankos díj Santos-Dumontnak nem is ítéhető oda, két próbatújának mégis nagy jelentősége van a léghajózás számára. A probléma meg van oldva, ha teljes szélesönd van. Santos-Dumont léghajója nemcsak a papíron kormányozható, de fent a magasban is megmutatta kormányozhatóságát, ha nincs szél. Szeles időben a 16 lóerőre konstruált gép gyengének bizonyult. Az elv helyes, de a végrehajtás eszközei még nem tökéletesek. Santos-Dumont léghajója nem eredeti alkotmány. Javította a Renard-féle léghajónak, amelyet villamos erő hajt. Santos-Dumont célszerűbbnek tartja a petróleum-motort és ilyet konstruált. Azonkívül elmés javításokat végzett oly célból, hogy ballonja könnyebb legyen. Az ő léghajójának szivarformája van. Hossza 34 méter, űrtartalma 550 köbméter. Hogy léghajójának nagyobb ellentálló ereje legyen, belsejében egy kisebb ballont alkalmazott, amely levegővel van töltve és amely a nagyobb hajót folyvást feszülten tartja. A feszítő ereje változik a magasság szerint, amelyben a léghajó mozog. Egy alumínium-szelelő szabályozza a belső, kis léghajó tériogatót. A pneumatikus automobil-kerekek légkamarájának ideáját alkalmazta Santos-Dumont a léghajón. A léghajón hátul egy kis könnyű szerkezetű és eléggé szilárd készülék van a motor számára. Ez a négyhengeres motor tizenhat lóerőjű és összeköttetésben áll egy csavarral, amely alig különbözik a közönséges hajócsavarától. Azonkívül könnyű fadarabokat és békurokat is alkalmazott a fiatal mérnök, amelyek kötelek szerepét végzik. A csavar fölött a kormányoskötél van, amely selyemből készül. A csavar egy perc alatt kétszázszor forog körül. Ugyan-

ehhez a készülékhez van erősítő a kosár is. Az első felszállás alkalmával elszakadt a kormányoskötél, a döntő felszállás alatt a motor tagadta meg a szolgálatot, miután harminc percig szabályosan működött. Gyengének bizonyult még a mérsékelt széllel szemben is. *Deutsch de la Meurthe* éppen most épített ugyane rendszer szerint egy sokkal nagyobb léghajót; ennek térfogata 2000 köbméter, hossza 60 méter lesz és a motor 60 lóerőre készül. Egy-két hónap múlva *Deutsch* e léghajója elkészül és azonnal megtartják a próbát.

Santos-Dumont reméli, hogy addigra erősebb géppel pótolhatja motorját. Az utolsó felszállások után nagyon bizik a sikerben. Az első alkalommal meghatározott idő alatt visszatért kiinduló helyére. Második napon is engedelmessé vált neki léghajója, de miután a motor megtagadta a szolgálatot, le kellett szállania. A szélesöndben saját tetszése szerint kormányozhatta a léghajót, elérhette utjának célját, be tarthatta a megjelölt időt és a meghatározott irányokat. Pénteken teljesen megfelelt a feladatnak, szombaton csak részben. De szombaton is be tudta tartani az Eiffel-torony felé vezető irányt. A saint-cloudi felszállás után a léghajó gyors tempóban repül az Eiffel-torony felé s óránként 40 kilométer utat tesz. Néhány percig a léghajó láthatatlan, a reggeli ködben eltűnik a szem elől. Ez idő alatt kétszer kerülte meg az Eiffel-tornyot.

De azért kétségtelen, hogy Santos-Dumont nem kapja meg a *Deutsch*-féle díjat. Már harminc perc elmúlt. Még tíz perc van, hogy visszatérhessen Saint-Cloudba. Azonkívül alulról észrevehető, hogy a csavar megállt. Aztán megint megindult, de látható lassúsággal forog; ez nem 200 forrás egy perc alatt. A léghajó ugyan száll előre, de már csak a szél hajtja, nem a motor, nem a csavar. A léghajó átrepül a Szajján és visszatér a Bois de Boulogne felé. 200 méter magasan lebeg a föld felett. Most újra működik a csavar. A Bois de Boulogneban báró Rothschild Gusztáv parkjában újra leereszkedik Santos-Dumont. E közben jönnek a bizottság tagjai és konstatálják, hogy a léghajó pont hét óraker másodszor is megkerülte az Eiffel-tornyot a második és harmadik plateauja közt. Az egybegyűlt közönség lelkesen megéljenzi a leereszkedő léghajót, aki elmondja, hogy ő már a felszállás alatt észrevette, hogy a motor négy cilindre közül kettő nem működik. Ennek folytán a motor meggyengült és nem hajthatta a csavart. Először szabálytalanul működött a csavar, aztán egészen megtagadta a szolgálatot és megállt. A szél a kormányozhatatlanná vált léghajót elsodorta a Szajna másik partjára a longchamps löversenyter felé. Longchamps közelében Santos-Dumont elhatározta, hogy felhagy a további uttal és leszállt. Nem volt ura többé léghajójának, a szél győzedelmeskedett fölötte. Egy késsel belehasított léghajójába, mire ez leszállt és beleakadt egy magas gesztenyefába.

Nagy tömegekben özönlött a nép arra a helyre, ahol a léghajó leereszkedett. Kocsin, biciklin, automobilon siettek oda az emberek, akik részben a Bois du Boulogneban, részben az Eiffel-torony mellől nézték a léghajózást. Még a gesztenyefa ágai közt találták a léghajót, amikor odaértek. csaknem befedve a léghajó fozslányaitól. Rothschild kertészei szabadították ki kényelmetlen helyzetéből. De jó kedvét még akkor is megőrizte.

— Szomjas vagyok, szólt, hozzatok egy pohár sört!

Aztán kiszállt a kosárból és leereszkedett a fáról. A tömeg lelkesen, ujjongva köszöntötte. Santos-Dumont azt mondta barátainak, hogy néhány nap múlva újra felszáll.

A kormányozható léghajó feltalálójával, Santos Dumonttal csak részben dicsekedhetnek el a franciák. Nem az övek egészen ez a most nagyon népszerű ember, mert ő bizony brazilai, mint utjabban kitudt. A fiatal, huszonötéves mérnök pénteken délelőtt a saját találmányu kormányozható léghajóval nem egyszer, hanem — mint párisi tudósítónk írja — tízszer hajózta körül a longchamps löversenyteret, aztán pedig az Eiffel-toronyhoz repült és azt hajókázta körül. Santos-Dumont apja daszgdag kávé-ültetvényes Braziliában. Ültetvényei hatvanégy négyzetkilométernyi kiterjedésűek és hateraz munkást foglalkoztat. Saját vasutjai vannak és fának, aki nagy előszeretettel foglalkozott a gépszettel, egy kis lokomotívot csináltatott. A tizenkétéves kis *Alberto* ezen a mozdonyon járta be az ültetvényeket. Ez volt az ő sportja. Később Párisba jött és mintogy pénze sok volt a kormányozható léghajónak szentelte idejét. Őt modellt készített, amíg rájött a dolog fortélyára. *Henry Deutsch*, a léghajó nagy-díj kitűzője, a sikeren felbuzdulva egy hatvan méter hosszú léghajót akar konstruálni, hogy azon a jövő tavasszal felszálljon.

A császár vendégei.

— Gyermekversike. —

A német császár ebédre hívott hajójára egy francia társaságot.

Pósa Lajosnak ajánlva.

Bonzsúr, bonzsúr, franciák,
Üljetek le szépen,
Megterítve már az asztal,
Szemetek szépet tapasztal,
Most nézz ide, népem!

Ülj le mári és vikont
A bársonyos székre,
S tartsd a nagypapámat kegyben,
Mert ő volt, ki hetvenegyben
Vert titeket kékre.

Lesz hát finom marhasült,
Csupa izes éték,
Rántott csirke, krémes torta,
A cukrász már idehordta.
Meg nem enni vétek.

Pezsgő is lesz. Töleték
Nem sajnálom én, óh,
Lesz Róderer, Moët-Chandon,
Jrroy, Mumm, Heidsieck, Lüttke,
Pommery és Grénó.

Lessz befőttes, tejberisz,
Tejberisz befőttes,
Almásrétes, cukroskása,
Körte, barack, néhány mázsa,
Finom tészta, kóttés.

Egyetek és igyatok
Csak a pukkadásig,
Kaptok mindent, nincsen ára,
Elzász-Lotaringiára
Bár fogatok vásik.

Koccintásnak, kvaterkának
Este legyen vége,
Automobil-kiindulás,
Jó vesepecsenye-gulás —
Igy lesz meg a béke!

Ezernyolcszázhetvenben
Kellt kard és puska,
Ma pedig, francia, jövel!
Lefőzlek egy dús menüvel —
Igyál hát, galuska!

#

FŐVÁROS.

(*) A főváros és a Vörösmarty-szobor. A Vörösmarty-szobor megteremtése dolgában alakult országos bizottság tudvalevőleg megbizta a szoborbizottságot, amely a szobor létesítésének munkáját végzi, hogy a Vörösmarty-szobor helyül szerezzék meg a Gizella-teret. A szoborbizottság elnöke, *Rákosi Jenő* a tanáchoz intézett beadványában arra kérte a fővárost, hogy engedje át a szobor céljaira a teret. A főváros tanácsa kiadta a kérvényt a mérnöki hivatalnak azzal az utasítással, hogy lépjen érintkezésbe rövid uton a közmunkák tanácsával és a tanács által tett észrevételek közlése mellett — a Gizella-térnek már megállapított szabályozási és parkozási tervére való figyelemmel — tegye meg javaslatát. A mérnöki hivatal ma a következő jelentést nyújtotta be erre vonatkozólag a tanáchoz:

Tekintetes tanács! Az V. ker. Gizella-térnek a Vörösmarty-szobor részére leendő átengedése tárgyában — az utasításnak megfelelően — a fővárosi közmunkák tanácsa műszaki osztályával történt, rövid uton folytatott megbeszélés alapján a mérnöki hivatal a következőket jelenti:

az V. kerületi Gizella-tér a szobor céljaira ez idő szerint csak elvileg engedhető át, miután a terület átengedése nézve nem ismervén a szobor közelebbi méreteit s az elfoglalandó terület nagyságát, határozott műszaki kikötések jelenleg nem tehetők. A hatóság, javaslatunkban foglalt intézkedése, illetve elvi állásfoglalása által a Vörösmarty-szoborbizottság beadványában foglalt kérelemnek ezzel eleget teitünk, ugyanis a fent említett szoborbizottság már most azon helyzetben van ez által, hogy a szobor helyének megjelölésével irhatja ki pályázatát a szobor megalkotására nézve.

A szobor felállítására a Gizella-térnek megállapított szabályozását, valamint a most folyamatban lévő parkozási munkálatokat, mely utóbbit a közmunkák tanácsának költségére a főváros hajtja végre, nem befolyásolja. A tér közepén egy nagy virággy létesítetik, amelynek helyén a szobor minden nagyobb átalakítás nélkül esetleg felállítható lesz. A szobor felállításával járó esetleges kisebb átalakítások csak a tényleges kivitelkor eszközölhetők, mivel, mint fentebb

is említettük, a szobor alaprajzi elrendezése ez idő szerint még ismeretlen.

A főváros tehát, amint ez előrelátható volt, átengedi a Vörösmarty-szobor számára a Gizella-teret. A mérnöki hivatal ezuttal még semmiféle kikötést nem ajánl, már azért sem, mert azt hiszi, hogy a tér közepén létesítendő virággy helyén a szobor minden nagyobb átalakítás nélkül esetleg felállítható tesz. Aki a parkozási munkálatok mai stádiumában a Gizella-téren járt, annak nyilván szemébe ötlött, hogy mily kicsiny az a terület, amelyet a Gizella-térből a park számára kibasítottak. A Haas-palota előtt értékelő a széles aszfalt kocsit, de a tér tulsó oldalán minden baj nélkül még jókora terület juthatott volna a park számára. Már a tér szépsége érdekében is nagyobb parkra volna szükség a Gizella-téren s most, hogy a Vörösmarty-szobor oda kerül, elengedhetetlen, hogy a beültetett terület az eredeti tervtől eltérően megnagyobbíttassék. A park mai nagyságában tartani lehet attól is, hogy esetleg hátrányosan befolyásolhatja a művészeket, akik a szoborpályázatban részt kívánunk venni. A mérnöki hivatal nem tesz említést a Gizella-téren dísztelenkedő majolikaházikók eltávolításáról. Bizonyára maga is jól tudja, hogy azok a szobor felállítás után nem maradhatnak többé a téren és ha csak azért mellőzte ezt a dolgot, mert ma még felesleges eltávolításukat kérni, ilyen vélemény ellen senkinek sem lehet kifogása.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A svihákok.** Ziehrnek *A svihákok* című, Bécsben négyszázszor előadott operettje pénteken kerül először színre a városligeti színházban. Ennek a bájos zenéjű ujdonságnak mulatóit a librettója, ez magyarázza meg, hogy az operette anyagi sikere Bécsben nagyobb volt, mint akár a Gésáké, vagy San Toy-é. A városligeti színház igazgatósága A svihákokhoz fényes jelmezeket és új diszleteket készített. Érdekes a darabban a nemzetközi badserg felvonulása, amely jelenetben Európa különböző államainak katonái viseletét mutatják be a valóságának megfelelő diszvizetében. A nagy sikert aratott Ócska brigadéros című paródia továbbra is műsoron marad a színházban.

**** Rothschild szerencséseje.** Amint az Irás mondja: annak, aki bővelkedik, még több is adatik és attól, akinek semmije sincsen, elvétetik még az is, a mije van. Ez a bölcs mondás beválí a Rothschildék szerencsés sorsában is. A milliárdos bankár-ház, mint Párisból jelentik, megnyerte a drámai művészek által rendezett sorsjáték százezer frankos főnyereményét, amelyről bizonyára nagyon sok szegény ember nagyra-törő ábrándozásban édes álmodat szőtt. Csak-hogy annak, aki bővelkedik, még több is adatik és a sors úgy akarta, hogy ez a százezer frank is Rothschildé legyen. A nagy bankház azonban nem fogadta el az összeget és a drámai művészek segítő-egyesületének ajánlotta fel.

**** Vendégszerelés.** Porzoltné Lukács Juliska a kolozsvári Nemzeti Színház jeles drámai primadonnája vidéki körútján mindenütt lelkes ovációkban részesül. Legutóbb *Kunhegyi* társulatánál *Méztúrón* aratta diadalmait. Holnap *Vajdahunyadon* kezdi meg vendégszerelését és a *Fedora*, *Czigány* és *Kameliás hölgy* fő női szerepeit fogja játszani. A kitűnő művésznő fellépteit érdeklődéssel várják.

**** A bayruthi ünnepl játékok.** A bayruthi ünnepl játékok főpróbái már megkezdődtek. Előbb a *Niebelungok gyűrűjét*, aztán a *Parszifalt* és *Bolygó hollandit* próbálták. A zenekar 124 tagból áll s a zenészek a következő városokból valók: 21 Hannoverből, 17 Bécsből, 16 Karlsruheből, 10–10 Berlinből és Weimárból, 7 Schwerinből, 6 Meiningenből, 5 Dessauból, 4–4 Braunschweighból és Budapestről, 3 Darmstadtból, 2–2 Kóburgból Danzigból, Frankfurtból, Hamburgból, Lipéséből és Wiesbadenből, 1–1 Altenburgból, Brémából, Brünmből, Bückeurgból, Kölnből, Moszkvából, Rostockból, Strassburgból és Stuttgartból. Feltűnő, hogy *Wagner* Cosima asszony Bajorországból egyetlenegyet zenészt sem szerződtetett.

**** Tina di Lorenzo házassága.** Tina di Lorenzo, a bájos olasz diva, aki évek előtt Budapesten is vendégszerelt a Víg-színházban és azóta szép sikereket aratott Európa nagy városaiban, legközelebb férjhez megy. E napokban ünnepele már eljegyzését társulatának házszerelemével, Armando Falconival. A világhíres és menyaszonny unokatestvérek.

**** Fővárosi Nyári Színház.** Faragó Jenő és Márkus Géza látványos operettjének a Budapest szépséges holnap tartják meg a jelmezes főpróbáját. A diszletek már elkészültek, különösen szép az első kép, mely irógép-fizetlet és a harmadik, mely a lövésnyerter első helyét ábrázolja. Színes és élethű továbbá az a kép, mely a városligeti játékbódit mutatja be. Jegyeket lehet már a szombati bemutató-előadásra

váltani Bárd Ferenc és testvérénél (Kossuth Lajos-utca 4.) Patzik-Kertész Lajzánál (Szervita tér) Lothr Máriánál (II. Fő-utca) és a színház pénztáránál.

Reggeli levél.

— Ócska brigadéros. —

Budapest, július 17.

Tóth Béla a *Pesti Hirlapban* ma megjelent esti levélének egyik passzusa így hangzik:

„De Feld Zsigmondhoz van egy szavam. Örülök, hogy elmondhatom. Nos hát nekem meg Tóth Bélához van egy szavam s szintén örülök, hogy elmondhatom. Mult hó huszonkettedikén volt az Ócska brigadéros című darabomnak a premijere, a színházat minden zugában előlék közönség töltötte meg; a többek között jelen voltak bercegek, grólok, bárók, két miniszter, négy államtitkár, nyolc miniszteri osztálytanácsos tizenhat miniszteri titkár, harminckét főispán és hatvanegyet ipótvárosi kaszinói tag.

A sajtót nem az ifju, bohó, nyári kritikusok, hanem a téli színházak komoly kritikusai képviselték. Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy ugy a közönség, mint a sajtó egyhangulag konstataiták a darab rendkívül nagy sikerét és a premier után minden ember valláskülönbőség nélkül gratulált nekem e szerintük legjobban sikerült darabomhoz.

Ócska brigadéros egyhuzamban huszonnégy nap alatt (egy napon kétszer is adták) telt házak előtt érte meg első jubileumát; a közönség mindig pompásan mulatott rajta és a darab vonzereje nap-nap után fokozódott.

Mindenkinek tetszett a darab, az előadás, a zeneszék, csak Tóth Bélának nem. Oszintén szólva, jobb szerettem volna, ha neki is tetszett volna, de hogy megordítva van, arról sem tehetek. Ha Tóth Béla egy paródiában Mo ier-féle szellemes dialogokat, szilárd egységes cselekményt s több efféléket óhaj, akkor oly csillagok vagyunk mi ketten, kik nem találkoznak soha.

Nekem mindig az volt a célom, hogy a közönségnek egy gondtalan, vidám estét szerezzek s ezt hál' Istennek ezuttal is sikerült elérnem. Hogy ő kacagott-e vagy nem, azt nem tudom, de hogy a színház az Ócska brigadéros valamennyi előadásán csak ugy harsog a sok kacajtól, ezt minden ember bizonyítja, sőt egyik előadásán az is megtörtént, hogy egy urat a színházból ki kellett felvonás alatt vezetni, mivel a sok nevetéstől már pukkadozni kezdett.

Ha ön uram, Tóth Béla uram, csak a darabomat szídjá, szót sem szólók, de már engedelmel kérek, az én személyemet, mint bohózat-író egy szerűen letárgyalni, ahhoz szó fér. A budapesti közönség, amely már gyermekkorom óta ismer, mindenkor szívesen nézte és nézi meg bohózataimat és nemcsak a Városligeti Színházban, de az összes vidéki színházaknak legnagyobb kasszadarabjai az én bohózatjaim.

Úgy mondják pedig: az a jó darab, amelyik közönséget csinál s hogy az Ócska brigadéros hasonlíthatatlanul nagyobb bevételket ér el, mint bármely tizkilós értékű darab, sőt a színházban, az egy Goldstein Számít kivéve, ily vonzerejű kasszadarabja még nem volt, azt a kassa-rapportok bizonyítják, amelyeket bárkinek áttekinés végett szívesen rendelkezésre bocsátok.

Most pedig bocsánatot kérek, hogy én is elmondottam, ami a szívemet nyomta és bocsánatot kérek azért is, hogy Tóth Béának darabommal egy kellemetlen estét szereztem. De ugy kell neki; kérdezte volna meg tőlem, hogy megnézzé-e, én mindenesetre lebeszéltem volna. No és még egyet. Ha a közönség, a sajtó az igazgató és én a szerző, ugy az erkölcs, mint az anyagi sikerekkel meg vagyunk elégedve, — miért zúgódik Tóth Béla, aki végre még csak a rokonsághoz sem tartozik?...

Feld Mátyás.

MŰVÉSZET.

□ **Eisenhut nyilatkozata.** Egy budapesti lapban kemény támadás jelent meg Eisenhut Ferenc ellen, amiért a *Küzdelem* a *szákmányért* című nagy festményét nem a müncheni nemzetközi kiállítás magyar osztályán hanem a Szececsioi művei közt állította ki. E támadásokra K. Lippich Elek osztálytanácsos védelmébe vette a művészt, aki most maga tiltakozik az ellene felhangzott vád ellen. Nyilatkozata így szól:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy a becses lapja f. hó 12-iki számában megjelent, reám vonatkozó téves közlemény helyreigazítására felkérhessem.

A müncheni nemzetközi kiállítás magyar osztálya rendezésére a m. kormány részéről meg lettem ugyan bízva, de a képek főlvétele iránt kizárólag az Országos Magyar Kézművészeti Társulat zsurije — Budapesten — döntött. Így történhetett meg az, hogy szabályszerűen bejelentett képeimet, „Küzdelem a

szákmányért,” mely csakis a legutóbbi időben készült el, a kitűzőtt határidőre — folyó évi április 25. — Budapestre már el nem küldhettem. Lelkismeretemmel meg nem egyezhetők tartván pedig azt, hogy képeimet a szabályszerű zsűrizés mellőzésével a magyar osztályban elhelyezzem, kénytelen voltam azt az itteni Luitpold csoportban kiállítani. miután végre is, vagonlatban ember létemre, kell, hogy kiállítsak.

Ugyanezen oknál fogva kénytelen voltam Böhm Pál, Ferenczy Károly, Csuzyné Flesch-Brummingen Lóna, Nadler Róbert és Olgyay Viktor képeit is a magyar osztály keretén kívül felakasztani.

A budapesti zsűri helyszűke miatti intézkedése folytán kimaradt tavaly képem a párisi, valamint az ezidei berlini kiállítás magyar osztályából. Főszólalásomra azon válaszban részesültem, hogy „elégedjem meg. képem a Luitpold-csoport legkiválóbb helyén függ.”

Végül hangsúlyoznom kell még, miszerint német nevem dacára és orientalista testő létemre jó magyarnak valom magamat ezuntal is, mint mindeddig s azon körülményt is hogy a bajor kormány ezidei képeimet a müncheni Pinakotheka számára megvásárolta a magyar művészet sikerének tekintem. Hazafiatlan eljárással csakis az gyanúsíthat, ki sem személyemet, sem jellemem nem ismeri.

Kiváló tisztelettel.

München, 1901. július hó 15-én.

Eisenhut Ferenc.

□ **A Pázmány- és Werbőczy-szobor elhelyezése.** A miniszterelnök ma tudatta a polgármesterrel döntését a Pázmány- és Werbőczy-szobrok ügyében. E szerint a szobrokat az eredeti tervtől eltérően a kigyó-téri két kerteskében álló alakban helyezik el. A szobrokat a bizottsági szemlében részvétet művészek és műtörtéki egybehangzó véleménye alapján, tekintettel a környék architektúrájára és díszesebb kiképzésére, tehát márványból fogják elkészíteni. A miniszterelnök ezt a határozatot ő felségének is bejelentette, aki ahhoz mindenben hozzájárul.

Nyiltér.

SZOLYVAI

GYÓGYVIZ

Kiváló hatású: **köszvény, hólyag, cukorbetegség, vesze-bajoknál, gyomor, torok, fűdő és gégbántalmaknál.** Megrendelhető: **a forrásbelsőnél Szolyván (Bereg megye).** Budapesti forrást: VIII. Kerepesi-ut 11. I. em.

Még eddig a régi hőrbetegségek, a legkülönbözőbb súlyos idegbajok, (neurasthenia, vitustán), a sápkór, a női arcot életlenítő pattanások s a női nemű szervek folyó-sokkal kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél csekély értékű idegen vizekre voltunk utalva, addig újabban

a PARÁDI ARSEN vízben

(vastartalommal)

olyan kincsünk van, mely minden eddigi arsenvasas viznél (Roncigno Levico) hatásosabb, könnyebben emészthető s manapság már, mintbogy legelőbbiekéi orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dícséri hatásait hazánkban csaknem kizárólag keresletnek örvend.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaiállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállít

Főraktár: **ÉDES KUTY L. BUDAPESTEN**

cs. és kir. udvari szállító.

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható minden győgytárban és megbízható fűszerkereskedésben.

Grác! Szanatorium Grác! Meerscheinschloss

Idégbetegeknek, üdülő-betegeknek és morflum-betegeknek. Legújabb berendezések. Kombinált vil-lamos fűnyfűrdők, hízási és más individuális táp-láló-gyógymód. Képes prospektusok ingyen.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNSZÉK.

§§ **Kasics panasz.** A főváros törvényhatósági bizottságának mult évi december hatodik közgyűlésén Kasics Péter megtámadta a demokrata pártot, mire Sümeji Vilmos izgatott hangon azt kiállította oda neki: — Maga halgasson, mert maga miatt egy szegény ember fogházat ült.

Kasics ebben a közbeszólásban rágalmazást látott s Sümeji ellen megtette a följelentést. A büntető-járásbírósg a tavasszal tárgyalta először ezt a pört s akkor Kasics kijelentette, hogy neki voltaképpen nem az a célja, hogy Sümejit elítéljék, hanem, hogy

azt a vádat, mintha ő miatta valaki rabságot szenvedett volna, a bíróság előtt tisztázza. Ő maga kérte tehát a bírót, hogy engedje meg a valódiság bizonyítását. A bíró ezt el is rendelte s a tárgyalást mára halasztotta. Ma megjelent Sümegi védőjének kíséretében s több tanut jelentett be, akik az inkriminált vádat állítólag bizonyítani tudják. A bíró elrendelte ezeket a tanuknak a megidézését s a tárgyalást elhatározta.

§§ **Egy villamos vasuti jegy és következményei.** Münchenben történt az eset, ahol a villamos kocsiokon rendkívül figyelmesen bánnak az utasokkal, ahol a kocsi belsejében állni nem szabad s a kalauz különbül van fizetve, mint nálunk sok hivatalnok. Ami egyébként legfőbb oka is annak, hogy a kalauz a közönséggel tulyomdán kellemes viszonyban van. Szóval Münchenben történt meg az eset és ennél fogva érthető meg sokféle részleteiben. Degen Eleonóra, egy festőnek a felesége, aki 1898-ban Münchenben meg akarta nézni, május 25-ikén a müncheni piacon főlzállt a villamosra, hogy Giesinget, ezt a külváros is megsemléje. Egyik állomásnál az ellenőrvizsgálván a jegyeket, Degen Eleonóránál érvénytelen jegyet talált. Az uton azt állította, hogy a kalauz-nál jó jegyet váltott. Schlicht, a kalauz, viszont azt állította, hogy az asszony bizonyosan elvesztette a jegyet, s mikor az ellenőrt közeledni látta, valószínűleg a földről vett fel egy már elhasznált jegyet. Az ellenőrfőjelentette az esetet az igazgatóságnál, mely Schlichtet nyomban fől függesztette az állásától azzal az utasítással, hogy *pörölje be az igazgatóságot!* Ha ártatlansága kiderül, akkor semmi sem áll utjában annak, hogy vissza ne helyezze állásába. Schlicht ezt nem tette, hanem Degen Eleonórárt pörölte be becsületértérs miatt. Az igazgatóság erre Schlichtet végleg elbocsátotta a szolgálatból azzal a megokollással, hogy, ha alkalmazottai ily esetekben az utazó közönséget egyszerűen bepörlik, akkor az igazgatóság nem rendelkezik semmi eszközzel hűtelen alkalmazottai ellen. Viszont az utasok is óvakodni fognak jövőben, hogy az ilyen eseteket főjelentésként, mert nem veszik magukra egy pörnek a kellemetlenségeit. A pört Schlicht megnyerte, Degennét elítélték egyelőre háromszáz márká kárpótlásra az elvesztett állásért. Degenné felebezett, azután jött a perújítás, azután ismét felebezés s a dolognak az a vége, hogy Degenné valószínűleg még 465 márkát fog fizetni. Szóval egy tízfélres jegy 755 márkájába fog kerülni.

§§ **Az isteni gondviselés . . .** Bika György legmódosabb gazdája volt Bodola falunak. Magához vette egy háromszendős kis rokonát s szeretettel nevelte a kis leányt, aki lassan-lassan serdülő hajadonná fejlődött. A gazda félve gondolt arra az időre, amikor a leányt elviszi valaki a háztól s hogy mindörökké mellette maradjon, — elvette feleségül. A fiatal, alig tizenötéves leány hozzászokott az engedelmességhez s szó nélkül felesége lett a nevelőatyjának, de a szive továbbra is a Bika Szofroné maradt, aki akkoriban szolgált a császár kenyerén. Bika Szofron megrémülve hallotta a hirt, hogy kedvesét elvette a saját nagybátyja s alig jött haza a katonaságtól, bosszun járt az esze. Az asszony tanácsára aztán elhatározta, hogy elteszi láb alól Bika Györgyöt, hogy feleségül vehesse a kedvesét. Az idén január tizenhetedikén éjjel vitték keresztül a tervet. A fiatal Bika ott aludt rokonánál, amikor az asszony fölébresztette s a fölébe sugta:

— Kelj föl Szofron, alszik az uram.

— Ugy agyonlövöm, hogy meg se mukkan, felelt a szerető s a pisztolya után nyult, amely a párnája alá volt rejtve.

Az asszony erre nesztelenül odalopózott férje ágyához, lassan fölemelte a takarót s jelezte, hogy alszik. Bika Szofron ekkor oszondesen fölkel, odalépett nagybátyja ágyához, mellének irányozta a revolvert s hirtelen elütötte. Az asszony erre, az előre megállapított terv szerint, gyorsan az ágy mellé ugrott, kikapta szeretője kezéből a füstölő revolvert s a férje kezébe akarta nyomni, hogy azt a látszatot keltsse, hogy férje öngyilkos lett. Bika György azonban hirtelen felült ágyában s hörögve rebegte:

— Az isteni gondviselés . . .

Ez a nem várt látvány annyira megrémítette az asszonyt, hogy elfelejtette az egész tervet s eldobva a pisztolyt, kifutott az utcára, ahol rémülten kiáltozta:

— Segítsék, az uram agyonlőtte magát.

— A szomszédok közül többen a szobába rohantak s megkérdezték a vérben uszó embert:

— Mi történt? Ki lötte meg;

— Az isteni gondviselés . . . meglőtt a padlásról! . . . rebegte a szerencsétlen ember s néhány perc múlva kiszenvedett.

A szerelmesek azonban nem sokáig élvezhették a boldog együttélést, letartóztatták őket és a brassói esküdőbíróság Bika Szofront gyilkosság büntetésért mint tettest kilencedfél évi, az asszonyt pedig, mint bűnségéért, kilenc évi fegyházzal sújtotta. A dologgal Nagy Sándor bíró előadásában ma foglalkozott a

Kuria szüneti tanácsa s a koronaügysz indítványára elutasította a bejelentett semmisségi panaszokat.

§§ **Hasonló nevek.** A két Bernstein-cég tegnapi tárgyalására vonatkozólag föikérítettünk annak a közlésére, hogy József főherceg kitüntetése Bernstein J. és fiai céghez érkezett s a panaszos ebben az ügyben Bernstein K. H. és fia volt.

TÁVIRATOK.

Az orosz nagyherceg Romániában.

Konstanca, július 17. Tegnap este a *Rosztisláv* orosz páncélos hajón *Ferdinánd* trónörökös tiszteletére diszebéd volt, amelyben résztvett az angol állomáshajó parancsnoka is. *Mihajlovis* Sándor nagyherceg felkészült mondott Románia királyára és királynéjára és Konstanca város felvirágzására. *Ferdinánd* trónörökös herceg erre az orosz császárra és császárnéjára emelt poharat. A nagyherceg azután megköszönte a prefektusnak és a polgármesternek a fogadást és a román hadseregére és tengerészetre emelte poharát. *Sturcza* miniszterelnök erre felkészültte a nagyherceget, az orosz hadsereget és tengerészetet. Azután a nagyherceg a trónörökösre és nejeire emelte a poharát, amire a trónörökös a nagyherceget és nejét köszönlötte fel. A nagyherceg végre a román hadsereget mondott felkészültt, amelynek értékét — ugymond — Oroszországban nagyon jól ismerik. *Sturcza* miniszterelnök a bátor orosz hadsereget mondott felkészülttől felelt. Azután a trónörökös-herceg *Fonton* orosz követ és az orosz tisztek megjelentek a város közönsége által rendezett bálon. *Mihajlovis* Sándor herceg kimentette távolmaradását. A kikötő és a város egész este ki volt világítva és egy tűzijátékot is rendeztek. *Ferdinánd* trónörökös ma reggel elhagyta Konstancaát.

A finn véderő.

Koppenhága, július 17. A Ritzau-ügynökség jelenté Helsingforsból: A véderő kérdése most már el van döntve. A mostani finn csapatokból lennmarad a gárdazászlóalj és a dragonyosozat. A többi lövész-zászlóaljakat 1903-ban, mikor a törvény életbelép, feloszlatják. A gárdazászlóalj és a dragonyosozat az országban kívül is alkalmazható akár békeben, akár háborúban. A folyó évre a tényleges létszámban való szolgálatra 500 embert soroztak be.

Felrobbant léghajó.

Pétérvár, július 17. A pétérvári léghajós-osztály *Szobotkin* tábornok nevű léghajója Schlüssellburg mellett kevéssel az után, hogy földrészelt, felrobbant és elégett. A robbanást valószínűleg pipázó parasztnok vigyázatlansága okozta. Husz ember megsérült, köztük hét súlyosan. Egy fiu belehalt égési sebeibe.

A délafrikai szabadságharc.

London, július 17. Az alsóház tegnapi ülésén egy hozzá intézett kérdésre *Brodrick* hadügyminiszter azt válaszolta, hogy az angol galogság nagy részének Dél-Afrikából való visszavonásáról s a hadviselés jelenlegi módjának megváltoztatásáról fölé jelentésnek nincs semmi hivatalos alapja és nem felel meg a tényeknek. További nyilatkozatot erről a tárgyról nem adhat.

Johannesburg, jul. 17. (*Reuter.*) A burok újabb időben Johannesburg környékén nagyon élénk tevékenységet fejtenek ki. Tegnap ismét Roodepoortnál bukkantak fel, de az előőrsöket helyükön találván, ismét eltűntek. *Allenby* tábornok Krügersdorptól északnyugatra operál.

Pretória, jul. 17. Az oranjei kormánynak Reitzban elotgott tagjait idehozták.

London, július 17. Az alsóház mai ülésén *Harcourt* utalt a Transvaal és Oranje jövőendő kormányzása tekintetében fennforgó különböző nehézségekre. *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter azt hiszi, hogy majd ha a boerokat teljesen legyőzték (Egy nacionalista felkiált: *Mikor?*) és azok a békés toglalkozásokhoz visszatérnek, Transvaalban és Oranjeban nem kell tekintélyes számú csapatokat hagyni. A két állam pénzügyi helyzetére vonatkozólag *Chamberlain* felémeltette, hogy Oranjeban már az első évi brit kormányzást felesleggel zárták le. Bármiéket döntenek is végül a németalföldi vasut kiséjállításában, ebben Angliának mindig értékes aktív állománya lesz. Transvaalban nagy mennyiségű arany van, amely nincs földolgozva. Ennek az aranynak nagy része most csekély értékű érc. Ha Angliának valamiképpen sikerülne ennek az ércnek a földolgozását hasznos hajtóvá tenni, a bányáipar ezáltal nagyon fellendülné.

A pestis.

Konstantinápoly, július 17. Ma Galatában két újabb pestis esetet konstataáltak. Az egyik beteg egy izraelita üvegeskereskedő és a másik egy nála alkalmazott izraelita kihordó.

Lövés a templomban.

Madrid, július 17. Mint egy *Saraquossból* érkezett hivatalos távirat jelenti, ma délelőtt egy ember a St.-Philippus templomban a jubileumi istentiszteleten levő közönség közé létt. *Egy ember meghalt és többen megsebesültek*, ezek között *Cavero* karlista tábornok.

A Kongó mellől.

Antwerpen, július 17. A Kongó vidékéről jelentik: Az Uelle-területen lassanként helyreáll a nyugalom. *Lahage* őrnagy június közepén 30 emberrel elindult. A budsák lázadása teljesen le van verve és a vezérek megadták magukat. A francia Kongó-vidékről egy francia ember érkezett Anversvillebe, aki azt mondja, hogy Franciaország visszavonja Szenegálban lévő csapatait, mert több kárt okoznak, mint hasznót. A szangók, akik a Reuter-ügynökség ügynökének meggyilkolása óta a Duma-területen vannak, nagy tömegekben felláznak és át akarnak menni a portugál Kongó-vidékre.

A lipcei bankbukás.

Lipsee július 17. A bíróság zárlatot rendelt el *Sachsenröder* Jenőnek, a Leipziger Bank március 24-ikén meghalt volt felügyelő-bizottsági elnökének a hagyatékára és a hagyaték kezelésére gondnokot rendelt ki.

Berlin, július 17. A kasseli Törkölyszárító Társaság csődütemégének gondnoksága a Leipziger Bankéval egyértelműleg elhatározta még kedden, hogy a törkölyszárító-telepek üzemét folytatni fogja s e célból a Leipziger Bank csődütemégének gondnoksága harmadfél millió márkát juttat a Törkölyszárító Társaságnak.

Az amerikai nagy sztrájk.

London, július 17. Az észak-amerikai tömeges sztrájk nem egybe, mint az acél-trust tözsdebanővere, amelynek megnyerték az acémunkások vezetőjét, *Schaffert* is.

Igy vélekedik a *Pierpont*-bankcég is s azt tartja, hogy már csak néhány napig fog elhúzódni a sztrájk, csak éppen addig, míg az acél-trust papirjai elérik azt az alacsony nívaut, amelyet a contremineurök kívánnak.

A lengyel grófné merénylete.

Páris, július 17. *Delcassé* külügyminiszter irodafőnöke hivatalosan kinyilatkoztatja, hogy az *Olsevszkiné* százezer franknyi követelése jogtalan. Az olasz kormány annak rendje-módja szerint tartóztatta le *Olsevszkit* s így alaptalanul zaklatta az olasz kormányt kártérítési követeléseivel.

Közgazdasági táviratok.

Köln, július 17. A többszörösen említett *Koxtörsör* jelenti a *Kölnische Zeitung*: A szindikátus végül már 17 márkát ajánlott az államvasut igazgatóságának, de az ajánlatot az igazgatóság nem fogadta el, mert a szindikátuson kívül álló bányákkal 19 márkára kötött szerződést.

Köln, július 17. A nagy szárazság következtében beállott vízhiány már tűrhetetlen Németország egész nyugati részében. Solingenben és vidékén a vasgyárak és kohók a vízhiány miatt szünelnek.

London, július 17. (Gabonapiac.) Az irányzat általában állandó. Arak változatlanok. Városi liszt 28 sh. 6 p. — 29 sh. Olaj 25 sh. 7½ p. Tengeri 21 sh. 6 p. Behozatal: buza 20.000, árpa —, zab 80.000 q. Az idő nagy meleg.

New York, július 17. (*Terménytözsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 8½/16. (8,7½). júliusra 8,25. Októberre 7,73 (7,61). New-Orleansban helyben 3½/8. (8½/8). — *Petroleum*: Stand white New Yorkban 6,90 (6,90). Stand white Philadelphianban 6,85 (6,90). Refined in Cases 7,90 (7,85). Credit Balances at Oil City 1,05 (1,05). — *Zsir*: Western steam 8,80 (8,77). Rohe és Brothers 8,90 (8,85). — *Tengeri irányzata szilárd.* — Júliusra 53¼ (52¼). Szeptemberre 54½ (53½). — Okt.-re 55.— (54½). *Buza* irányzata szilárd. — Piros ősz helyben 76½ (75½). Júliusra 74½ (73½). Szeptemberre 73½ (72½). Októberre 73¼ (73.—). Dec.-re 75¼ (74¼). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1¼ (1¼). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 5¼ (5¼). Július 4,80 (4,80). Októberre 4,95 (4,95). — *Liszt*: Spring Wheat cears 2,75 (2,75). — *Cukor*: 3½/16. (2¾/16). — *Ór*: 27,40 (27,70). — *Réz*: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, július 17. (*Terménytözsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd júliusra 67.— (66½). Szept.-re 68¼ (67½). *Tengeri irányzata szilárd.* — Júliusra 48.— (48½). — *Zsir*: júliusra 8,52 (8,50). — Szeptemberre 8,57 (8,55). — *Szatonna* short clear 8,35 (8,37). — *Sertés*us: júliusra 14.— (13,90). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Réten.

Levett kalappal, szürkületkor
Állok virágos réten én,
S távoli kertek illatja
Csendesen hömpölyög felém.

Rám borítja az estizellő,
— Mely körülöttem sompolyog,
S én boldogan, elégedetten
Kék szemekre gondolok.

Mosolyogva tekintek széjjel
— Rám borul csendesen az éj —
Lelkem is álmodón pihen most,
Szívemben sincsen szenvedély.

Elmaradt tőlem messze, messze
A vásár és a csöndlet...
...Egy ember ködös messzeségben
Buzgón kaszálja a fűvet.

Kemény Simon.

Állatokról.

Az állatoknak a benső élete ugyszólván teljesen ösmeretlen az emberek előtt. Az intellektuális képességeikre vonatkozólag csak hézagossá adataink vannak, aminek főként az az oka, hogy az állatok sajátzerűleg elsőséppen azok előtt árulják el benső életüket, csakis azok előtt adják intellektuális képességeiknek világos jelét, akik velük állandóan foglalkoznak, tehát az ápolóikkal, őreikkel. Ezek azonban magok sem valami kiváló értelmiségű emberek s így megfigyeléseik csak a külsőségekre szorítkozhatnak. *Párisban* most összeállt három tudományos képzetszerű s az állatok értelmi képességeit már régebben fűrkező férfi és pedig két író *Hachet-Somplet* és *Ribot* — ez utóbbi a *Revue philosophique* szerkesztője, továbbá *Perrier*, muzeumigazgató, akik tudományos alapon akarják kutatni az állatoknak a, hogy úgy mondjuk, pszichológiáját. *Vincennesben* egyenesen erre a célra hatalmas épületet létesítettek, ahol egyenként veszik megfigyelés alá az összes állatfajokat. A *Jardin des Plantes* valamennyi lakója megfigyelés alá kerül, ami olyan módon történik, hogy az állatot egy ketreccen belül valami szokatlan helyzetbe hozzák s valami feladatot végeztenek vele. Az állat viselkedéséből, a reabizott feladat teljesítésének a módjából vonják le azután a következtetéseket. Természetes, hogy csak ismételt megfigyelések után, mert fontos körülmény annak a megállapítása hogy az állat vajjon mindenkor tudatosan, tehát egyformán cselekszik-e? Az oroszlan már kísérleteztek. Evés idején ketreccbe zárták, s a husadagját egy falda fenekére rejtették el. Az oroszlan a szag után indulva, nyugodtan megkereste a ládát, s ahe yett, hogy egy csapással szétzúzta volna a

Wrékeny holmit, óvatosan fölnyitotta a fűdelét, hátrahajlította s kiemelte belőle a husadarabot. A majmokkal is ugyanígy kísérleteztek, de a láda fűdelének belső felére tükröt helyeztek el. Hogy a majomban milyen kifejtett a hiúság érzete, azt élénken illusztrálja, hogy az állat nem nyult az eleséghez, hanem előbb percekig nézdelte magát a tükrőben. Előbb nyugodtan nézett farkaszemet a kép másával, utóbb azonban torzképeket vágott, majd illegette magát s a legkülönbözőbb állásokot próbálta végig. Bottal kellett elverni a tükrő elől. Ezzel a megfigyeléssel azonban sokat rontottak az állatpsychologia buvárai a dolgukon, mert kislult, hogy a majom — nőnemű volt. És így a hiúságát nagyon érthetőnek találta a nagyközönség...

A *szent bernáthegyi kutyákról* is van egy kis érdekes híreskénk, amely azonban egy illúzió gyászoss kimulását jelenti. Oly szépen hangzottak azok a háborzongató elbeszélések: ősles a hó, eltéved benne a vándor... elbukik és meg is fagyva már, de akkor megjelenik a kutya és megmenti őt. A *szent bernáthegyi kutyák* még mentenek ugyan életet, de nem önként, hanem csakis, ha — telefonálnak éretők. Akár csak a mi mentőnkért. Ami nem tréla, hanem valóság. A dolog tudniillik úgy áll, hogy a *szent bernáthegyi szerzeteseknek* sem az a feladatuk, hogy járják a hóval borított hegyutakat, megfagygni készülők után keresve. Ők első sorban is ingyenes ellátásban részesítik azt a sok szegény embert, aki *Piemontból* az Alpeseken át indul hosszú, keserves utra. Ingeny lakást, ételt, italt adnak ezeknek az embereknek és utbaigazítják őket. Tizenötezer piemonti munkásnak adtak szállást a múlt évben, azonfelül 5—6000 zarándoknak és 4—500 turistának. Most tizenöt szerzetes van a menházban és nyolc kutya, négy him és négy nőstény. Az eltévedtek és a fáradtak számára a nehezebben járható helyeken apró kunyhók állanak, s ezekben vannak az önműködő telefontégek. Ha valami halálrafradt, léleg megfagyott utas oda betéved, s nem is tudna már előszörval hírt adni magáról, megérkezett osziltingelje jelzi a menházhoz vezető telefon. Akkor aztán utnak indul egy-egy vezető két kutyával, amelyeknek a nyakán élelemmel ellátott és gyógyszerrel megtöltött kis kosár lóg. A kutya előre szalad a kunyhó felé, s valami sajátos ösztöne, hogy az életben talált embert, ha még oly alétlan hever is, látszólag szinte holtan, hangosan megugatja. A holt előtt azonban hangtalanul megáll. A szerzetesek azt beszélik, hogy a kutyáik sohasem tévednek. A szegény kutyákra különben rossz idők járnak. A fajuk kezd degenerálódni, ami persze a kutyák keserves életmódjának a következménye. Valamennyi rheumás fájdalmakat kap, s a legöregebb se él két-nyolc évnél többet. A szerzetesek különben egész kutyavásárt tartanak a menházban. Három hónaponként adják el a kutyakölyköket, a himjét 250, a nőstényét 200 frankért.

A fókák között valami betegség ütött ki mostanában. Ezt a hírt a hölgyvilág bizonyára fájdalmas megilletődéssel fogja tudni venni, már tudniillik a hölgyvilágnak az a része, aki tudja, hogy a szűcsárúk között milyen előkelő helyet foglal el a fókák köztöse. Amely azonban napról-napra ritkább lesz. Előbb csak a vadászok pusztították a fókát, most, mint mondtuk, a betegség is. Valami ösmeretlen, rágalys és veszedelmes betegség, úgy, hogy szinte a fókák kihalásától kell tartani, oly tömegesen hullanak el a beteg állatok.

És most mondjunk el egy vidám históriát is az állatokról. *Alphonse Allais*, az ösmert nevű francia humorista, a minap valami tréfás történetet írt. Nagyon kideserte benne az állatokat az okosságuk miatt. Azt állította ugyanis igen komoly képpel, hogy az állatorvosi intézmény jórészt fölösleges.

Mert az állatok meggyógyítják önmagukat, valami titkos ösztön odavezéri ugyanis őket ahhoz a növényhez, amelynek a levele vagy a nedve meggyógyítja őket. Ezt az ártatlan tréfát komolyan vette egy derék polgár és kérvényt nyújtott be a köztársaság elnökéhez, amelyben azt kívánja, hogy az orvosi tudomány hallatlan előbbrevitele érdekében engedtessek néki át a *Jardin des Plantes* minden növénye és minden állata. Ő ugyanis majd beoltja az állatokat a legkülönbözőbb és legrettenetesebb betegségek szérumaival s aztán szabadon eresztí őket. Az állatoknak — mondja a kérvényező — első dolguk lesz, hogy odafussanak ahhoz a növényhez, amely az ő betegségeiket meggyógyíthatja. Az állat kibeveri a szérum hatását, én pedig följegyzem, hogy ez és ez a növény ennek és ennek a betegségnek a gyógyszerre.

A köztársaság elnökének volt annyi humora, hogy „illetékes elintézés végett” elküldte a kérvényt *Alphonse Allais*nak.

+ **Az iránytű jubileuma.** *Amalfiban* ebben a hónapban nagy ünnepély lesz *Flavio Gioja* emlékére, kit az iránytű föltalálójának tartanak. Gioja 1300 körül élt s *Pasitanóban* született *Amalfi* mellett. Nagyon elágaznak a vélemények a fölött, hogy mennyi része van neki ebben a találmányban. Kihinában tudvalevőleg már ősidóktól fogva ismerték az iránytűt, ismerték Európában is, jóval Gioja előtt, de nem abban a formájában, melyben azt Gioja megszerkesztette. Az előtte élt tengerészek nem olvashatták le róla oly kényelmesen az utirányt és hogy ezt tehessék, a hajót előbb mindig az iránytű szelencéje fenekén szilárdan álló szélrózsa szerint, az éppen uralkodó szél szerint kellett igazítani. Gioja iránytűje a szélrózsával együtt teljesen szabadon mozog, mert az iránytűt és a szélrózsát tartalmazó szelence nem vesz részt a hajó kanyarodásaiban és irányváltoztatásaiban. Ezért az olaszok joggal tartják Gioját az iránytű tulajdonképeni föltalálójának.

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Írta: DÓZSA ENDRE.

(115)

Hanem azért *Djebulesku*, mikor bucsuzkodott, ismét figyelmeztette *Galambodinét* ígretére és *Galambodinét* megígért mindent.

Djebulesku *Galambodiné* fogata vitte le a jó távol fekvő vasutállomásig. Hazajövet jelentette a kocsis, hogy *Juonnál*, a volt urasági mindenesnél megállottak. *Djebulesku* kihívatta az öreg oláhot és jó darabig beszélgetett vele. A beszélgetés oly halkán folyt, hogy ő alig egyegy szót kaphatott el. Különbben is mint szegény ember, nem értette a román nyelvet. *Budapest... Berger... Bukarest... 18-ikán... Ki tudna ezekből kikiosodni?*

A keserves bukás után *Hegyes* elmenekült haza az *Andrássy-uti* palotájába. Telekürtölte a hírlapokat a retentő erőszakoskodásokkal, melyek a maroslaki választásoknál a kormány részéről elkövetettek. Részleteket közöltetett a nagy verekedésről, melylyel egy külföldi igazgató által felvezelt cseselék az egybegyűjtött ellenzéki szavazókat szétverte. Leírták a lapok a faszákkal, botokkal felfegyverzett parasztokat, amint körülállották a választás székelyét és nem engedték a zárvonalon belül senkit, úgy hogy *Hegyes* képviselőjelöltnek nem volt módjában a kijelölési kért beadatni.

E hírlapi hírekkel belelovagolta maga magát is *Hegyes* abba az eszmébe, hogy a választás megsemmisíthető. Pár nap múlva visszament újra *Maroslakára*, adatokat keresni, vagy adatokat csinálni.

Korteseit újra összeszedte. Ezek ámulva látták, hogy az olajos korsó nem törött el, sőt most még dusabban csepeg. Igérték, hogy esküsznek mindenre, amit csak *Hegyes* kíván. Dicekedtek mindenfelé, hogy a *Galambodi* mandátumát megsemmisítik. Jo pénzért az adat egyre gyűlt. Bevert fejek, betört fogak, szétéptett ruhák és más apró csescebecsek egy választás megsemmisítéséhez száz, meg száz tanu minden képzelmet meghaladó pénzbeli vesztegetésről. *Hegyes* még mindig nem találta elégnék, fűrkezett és állította össze a soha meg nem történt tényeket. E fűrkezés közben *Juonna* bukant; itt már hallott valami érdekeset. Meghalotta, hogy *Galambodiné* és *Djebulesku* az utolsó napon összeveszttek. *Djebulesku* megbánta, amit *Galambodi* érdekében tett és *Juon* előtt oda nyilatkozott, hogy jobb lett volna, ha az oláhok *Bergert* választották volna. Félbehagyta a további adatgyűjtést, azonnal távított *Djebuleskuhoz*, kérdezve, hogy mikor fogadhatja *Bukarestben*.

A válasz hamar megérkezett. *Djebulesku* tudatta, hogy „éppen szükségem van önére, jőjjön augusztus 18-án délelőtt *Bukaresti* palotámba.” *Hegyes* boldog volt. Bizonyosra vette, hogy *Juon* igazat mondott. Ismerte *Djebulesku* ingatagságát, arra sokat és sokszor épített. Miért ne sikerülne most is, ami annyiszor sikerült?...

A *Djebulesku*-palotában minden arra vallott, hogy vendégeket várnak. Kedves, igen kedves vendégeket. Bacó *Ilonka* nem is tudta, kinek örüljön inkább, az apaca-féjedelemszónynak, *Radniskynének* vagy *Galambodinének*. Még önmagának is szegyezte bevallani, hogy mindezekben felül vár valakit lelke egész bizalmával, szíve egész szerelmével.

Csak azt nem értette, hogy bátyja miért hívta éppen erre a napra ide *Rodvitz* grófnét leányával és férjével együtt. Megvizsgáltta magát, hogy talán kettős lakodalmol lesz, ő is, a bátyja is. Tudta már bátyjáról, hogy ez a viszony felkényszerítve van, de ismerte már ő is bátyja

erélytelenségét, ismerte azt a nagy befolyást, melyet lelkére *Rodvitz* grófné gyakorol, mindezekből következtette, hogy bátyja sorsában a döntő fordulat bekövetkezett.

Hanem az a nyugtalan, borongó, szomorú kedv, mely *Djebulesku* már pár napja elfogta, sehogy sem illett egy boldog főlegényhez, nem illett a környezethez, sem a virággal telt virágvázákhoz, a virágból kötött diadalkapukhoz, szóval mind ahhoz a díszítéshez, melyhez különben *Djebulesku* mind szívesen hozzajárult. *Ilonka* tündökött. Vajjon annak az erős mosusillatú levélnek, melyet bátyja a napokban kapott s melyet folyton magánál hord, lenne ez az éles fulánkja?

Rossz jelnek ítélte, hogy az első kocsi, mely a kastély elé begördült, nem *Andort* hozta. Egy idegen ember szállott ki, egy kellemetlen arc, szurós szemű idegen. Ezt a kellemetlen arc, szurós szemű idegent bátyja valami keserű nevetéssel fogadta:

— Hozta isten, *Berger*! Vagy tán az ördög hozta, sohasem lehet tudni, maga mivel jár! *Eredj* *Ilonkám* az üvegavilonba, *Andornak* is jönni kell, kiadtam a rendeletet, hogy a többi kocsi ott álljon elő. Várj ott reám!

Ilonka eltávozott. Valami kellemetlen érzés tolt szívére. *Djebulesku* hosszasan nézett utána, mint akitől nehéz szívvél bucsuzni.

— Excellenciához jöttem a maroslaki választás dolgában. Előre kikért engedelmeiből és éppen kapóra, amint jelezni méltóztatott.

— Jőjjön csak velem, drága régi barátom, majd beszélünk odafönt az ön dolgairól és az enyémről is.

Ezzel felmentek a kastély emeletére, ott kivette *Djebulesku* *Bergert* az erkélyre, leültette, szivarral kínálta meg. Azután így szólt:

— Emlékezik, hogy ezelőtt huszonhárom évvel *Olmützben* báró *Göttferseknél* ezen hármasszobornak vasból kovácsolt mását leltette. Ezért építőmesteri oklevelet kapott, nagy jutalomban részesült és szerencséjének alapját megvetette.

† **Aratási ünnep Natálban.** Az a lélekemelő szokás, amellyel a föld népe az aratás befejezését megünnepli s amelyet földmivelésügyi miniszterünk most restituitál nálunk: ősi szokása a földmivelő népeknek s még a műveletlen vadak között is nyoma található. Igen szép és megható a dél-afrikai kafferok aratási ünnepe, amint azt Natálban Umlhali lakói megülik. Tulajdonképpen hálaünnep ez az esőért és napsugárért, melyek a kalászt megérettették. Rendesen akkor szokták megülni, amikor a kukorica megért. A kafferok kikeresik a legszebb gyermeket a faluban, azt kukorica-levelekbe felöltöztetik és egy tengeri föld közepére viszik. Azután saját magukat is tetőtől talpig tele hintik kukorica-levéllal és körbe állanak a gyermek körül. A dicsőítő énekek és hálaimák, amelyeket ilyenkor énekelnek és elmondanak, teljesen a szívük mélyéből fakad a feketéknek. Amikor az ünnepnek ez a része véget ér, körmenetre indulnak és mért földnyi utat tesznek meg, a különböző falvakból hozzájuk csatlakozik még sok néger és rövidesen együtt van a menetben a környék minden lakója. Az egész idő alatt folyton énekelnek a feketebőrűek a maguk vonatott, monoton hangján. Azután a vízhez mennek, vagy a tengerpartra, vagy egy folyónak a partjaira és ott megismétlik a hálaünnepet. Ők Istent első sorban mint az eső és a napsugár, de egyúttal mint a tenger istenét is tekintik. Ő az, aki esőt ad és napsugarat küld, de néha a tengert is felkorbácsolja. Ha rosszul üt ki az aratás, vagy ha szárazság áll be: azt mindig úgy tekintik, mint Isten büntetését valamely bűnért, amelyet egyik embertársuk követett el.

† **Szellemi túlterhelés az ókorban.** Rómában a conservatorok palotájában őrzik meg a város területén talált régiségeket. Az ott található sok régiség között különösen érdekes egy gyermek síremléke, amely főleg az iskolaegészséggel foglalkozókra tanulságos. A síremléket 1871-ben találták a Porta Salaria újraépítése alkalmával. A rajta lévő latin felirat az *Egészségügy* szerint magyar fordításban így szól: Quintus Sulpicius Maximusnak, Quintus fiának, a claudiusi római nemzetségből. Élt 11 évig öt hónapig és 12 napig. Zsenge kora által neki biztosított kedvezést ő, miután a harmadik verseny-lustrumban 52 görög költővel versenyre kelt, csodálattá fokozta és dicsőséget aratott. Hevenyézett verseit mellékelik, nehogy úgy lássék, hogy a szülők érzelmeiknek engedtek. A mélyen megszorodott szülők, Quintus Sulpicius Engramus és Januaria Licinia emelték ezt a szeretett fiúnak, maguknak és utódaiknak.

A felirathoz említett versenyt Kr. u. a 94. évben tartották meg. Domitianus császár alapította azokat 86-ban Jupiter Capitolinus tiszteletére. A versenyeken díjak voltak kitűzve, a kocsiázásra (equestre), a gim-

Most én kérem önt, hogy ezt az idomtalan köztömeget nekem innen mielőbb üttesse le. Azért kérem önt, mert az itteni babonás román építésszek nem merik levérni, félnek a Turul-madártól. Nekem pedig okvetlenül le kell veretnem, mert menyasszonyom anyja, Leonie grófnő nem akar addig ide belépni, míg a szobor le nincs verve.

— De kérem, oda emberek kellenek, feszítővasak, egy nagy kötő kalapács. Aztán feljötti excellenciád, hogy ez kőművesmunka és én már építész is csak mint nagyvállalkozó vagyok.

— Ugy fizetem, mint nagyvállalkozást. Szabja meg az árt, de a dolgoznak még ma meg kell történnie. Kísérleje meg, ott van a közüző kalapács, bizonynyal könnyebb lesz összetörni, mint a vasszobrot annak idején. Gondolkozzék. Ha elintézte az én dolgomat, akkor az önért is beszélhetünk. Most megenged egy óráig a kerti pavilonba vendégeim elé kell mennem.

— De kegyelmes uram!... Hegyes mondani akart valamit, Djerbulesku ránézett, azután a nagy kötő kalapácsra és eltávozott.

Berger ott maradt a hármasszobor előtt. Meg-megemelte a kalapácsot, megint letette. Lelkében küzdött a félelem azzal a reménységgel, melyet Djerbulesku az esetre nyújtott, ha a szobrot leveri. Pillanatonként úgy tetszett, meg kell tennie azt az erős kalapácsütést. Tudta, hogy 10—20 ütással a kőszobor feltétlenül széttörik, a másik pillanatban ereje elhagyta és leejtette a közüző kalapácsot...

Djerbulesku lassan, gondolatokba merülve haladt kertjében előre. Mindegyre végig nézett a homályosabb fásorokon, keresve valakit.

A kert végén oldalt az üvegpavillontól magos, választékos hölgyalak jött szemben vele. Leonie grófnő volt. Kezet fogtak a találkozásnál. — Megkapta a levelem? — kérdezte a grófnő, az utolsó, melyet magához írtam?

(Folytatása következik.)

nasztikára (gymnicum) és a zenére (musicum), az utóbbi alatt azonban a költészetet, különösen az improvizált latin és görög költészetet is értették (Suetonius).

A 11 éves Sulpicius is részt vett a versenyben és egy u. n. kairionnal (hevenyészett görög vers) tüntette ki magát. A síremléket díszítő szobor, amely valószínűleg a fiatal költő képmása, balkezeiben egy félig kibontott iratkereset tart, amelyen a versenyre kitézött téma meg van írva. „Mily szavakkal korholhatta Zeus Heliost, hogy a napkocsit Phaetonnra bízta.” A költemény maga a tekeresen valamint a síremlékre van bevéve, és bizony nem valamin a költői szárnyalású és nagyon emlékeztet Ovidiusra. A fiatal gyermek 52 versenyző között mégis díjat nyert, nem lehetetlen, hogy a díjazásnál zsenge kora és beteges külseje tényleg befolyásolta a bírakat. A díjat megkapta, de életével fizette meg, mert tulságosan sokat tanult, a síremlék egyik görög verse szerint éjjel-nappal foglalkozott, ezért lett beteg és kimerült. Sulpicius a túlterhelés egy ókori áldozata, mert nemcsak maga szeretett tanulni, de úgy látszik, szülei látva a gyermek tehetségét, a vágyát még fokozták.

† **Egy kis vasúti statisztika.** Ez a kis statisztika azt mutatja, hogy az egyes államokban mikor bocsátották utra a leltűnt század egyik legnevezetesebb találmányát, a vasúti mozdonyt.

	év	hó
Angolországban	1825	szeptember 27-én
Ausztria-Magyarországban	1828	szeptember 30-án
Franciaországban	1828	október 2-án
az Egyesült-Államokban	1829	december 29-én
Belgiumban	1835	május 3-án
Németországban	1835	december 7-én
Oroszországban	1838	április 4-én
és Olaszországban	1839	szeptember 4-én

† **A legelfajultabb nép.** Egy érdekes cikk jelent meg egy párisi lapban. Radaillac márkí írta a föld legelfajultabb népéről. Ez a nép a Széri-földön él, amely Mexikótól északnyugatra a kaliforniai öböl partján terül el ezeröttszáz négyszögméterű föld nagyságban. Határos ez a föld Mexikó egyik tartományával, Szonorával. A férfiak rendkívül nagyok, olyik harmadfél méter magas; a nők átlagos nagysága 172 méter. A szerik vadászából és halászból élnek. Ha nincs hal és vad, akkor éheznek, azért aztán, ha élelemhez jutnak, annyit elfogyasztanak, hogy mozogni is alig bírnak. Megesznek minden állatot: tengeri madarat, kigyót, baglyot, teknősbékát. A húst nyersen eszik meg. A teknősbéka csontjából háziaszkózt csinálnak, pajzsából bölesőt, uszóhátyájából szandál-szijjat. A legények roppant gyorsfutók s a szarvast is bekerítik és elfogják. A még vergődő állatot kézzel és foggal széttépi. vért kiszívják s húsát nyersen fűlallják. A szerik ügyes lólovajok. Ha a szomszédos provinciákból véletlenül egy ló téved a Széri-földre, megfogják, eltörlik a nyakaesigolyáját. A férfiak és a nők csak kőtényt viselnek, karjuk lábszárú és mellük meztelen. A férfiaknak több feleségük van.

† **A karrikinok.** Az angol újságok egy idő óta sürűn foglalkoznak Ausztráliának egy új átkával, a karrikinokkal, akik nagy rémület terjesztének egész Ausztráliában, de különösen Sydneyben. A karrikinok a társadalmi rend ellenségei. Egyesületeik vannak, amelyeknek rémuralma nagyon érezhető. Az egyesület élén felelősen király van, akinek a tagok költöten engedelmisséggel tartoznak. A tagok esküvel kötelezik magukat, hogy elvállalják a felelősséget minden büntetést, amelyet a közös ügy érdekében követek el. A gyorsaság, amellyel utóbbi időben ezek a klubok beolajásukat kiterjesztették, valósággal bámulatos. A klubok látszólag szórakozás céljából alakultak. Hangversenyeket rendeznek és piknikeket, amelyek látszólag ártatlan mulatságok. De jaj annak a szerencsétlennek, aki vétkes a karrikinok törvénye ellen; ezt, akár rendőr, akár polgár megülik. Ha a banda valamelyik tagja a bíróság elé kerül, csakhamar együtt van a pénz, amellyel ki akarják menteni és ha akad bírő, mint például William Windeyer volt, aki elítéli a vádlottat, akkor az a bírő el lehet rá készülvé, hogy gyilkos merényletet követnek el ellene. Ezek a félelmetes gonosztevő-egyesületek, a melyek közül nem egy meglehetősen régi, mint például az, a melyet Viktória királynő uralkodása kezdetén a rettegett Slikk alapított, utóbbi időben arra törekedtek, hogy politikai téren érvényesüljenek. Parlamenti és községtanácsosi jelöltek arra kényszerítettek, hogy velük megalkudjanak, ha csak azt nem akarják, hogy választói gyűlekezetüket az egyesületnek külön erre kijelölt emberei megzavarják és lehetetlenné tegyék. Az egyik egyesület az egyik jelöltől azzal a fenyegetéssel erőszakolta ki követeléseinek teljesítését, hogy ellenkezés esetén az egész egyesület, kétszáz ember,

ellene fog szavazni. Az efféle zsarolás a nagy ausztráliai városokban mindennapos dolog és Sydney némely kerületében ezek a klubok szervezett törvénytelenységükkel olyan korlátlanul uralkodnak, mint valami szultán vagy nagymogul.

† **3796 szerelmes levél.** Booth Edwin, a hírneves amerikai tragikus színész, amikor harminc éves korában megházasodott, az esküvő napján különös és meglehetősen szokatlan nászajándékkal lepte meg a menyasszonyát. Egy gyönyörűen kidolgozott, gyönyörű és drágakövekkel kirakott palisanderfából való dobozban átnyújtotta — összes szerelmes leveleit, amelyeket az esztendő folyamán az érte rajongó hölgyektől kapott. Pontosan megolvassa 3796 volt. A menyasszony ezt a szokatlan ajándékot csodás lelkinyugalommal fogadta. Kikötötte azonban, hogy a jövőben is megkapja az ilyes leveleket.

† **A tinta veszélye.** Kísérletek kiderítették, hogy a legtöbb tintában penészgombák és más baktériumok vannak. Különösen pedig olyan tintában, amelynek nyitott a tartója. Az ilyen tinta beoltásától egerek, patkányok, tengeri malacok néhány nap alatt elpusztultak. Ez a magyarázata annak is, hogy tintás tollal történt jelentéktelen sérülés az embert is elpusztítja. Sok gyermek a tintás tollat szájába veszi, vagy a tintafoltot lenyalja, ami szintén káros, mert a baktériumok a gyomorba jutnak, ahol komplikációt idézhetnek elő.

† **Halott-adó A lyoni polgármesternek** olyan fajta gondjai vannak, mint a mi székesfővárosunk polgármesterének. A város deficitell dolgozik. mert a jövedelmeket nem lehet lokozni, hacsak nem valami új adóval. Ma azonban már a bicikli is adótárgy s hovatovább egy országot fognak kínálni a megszorult polgármesterek egy új adónémért. Ha csak úgy nem tesznek, mint *Angagneur* ur, a lyoni polgárok mestere, aki feltalálta a halott-adót.

— Ugyanis, mondotta, utóbbi időben valami új fajta szökés kapott lábra Lyonban. A tehetősebb családok nem itt temették el a holtait, hanem elviszik őket a városból, valamelyik közeli helységré temetőjébe. Nem áll ugyan módunkban, hogy ezt — ha az egészségügyi szabályok betartatnak — meggátoljuk, de módunkban áll az, hogy ez alapon megneveljük a bevételünket. Meg fogjuk ugyanis adóztatni ezt a halott-exportot! Minden a város területéről kivitt holttest után 150 frank adót szedünk...

Lyonban tehát ezennel már meghalni se lehet adómentesen...

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Nagy fizetésképtelenség. Bécsi telefonjelentés szerint a *Feldscharek C. és M.* közniginhofi barchetkészítő cég 800.000 korona passzívával fizetésképtelen lett. A bukásban nagyrészt szövőök vannak érdekelve. Néhány közülük fedezze van.

Hóni cukoriparunkról. Perli Mihály állami felsőipariszkolai tanár tegnap a felsőkereskedelmi iskolai tanárok szünidei kurzusán érdekes felolvasást tartott hóni cukoriparunkról. Az előadást nagy tetszéssel fogadták.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Frenkel Testvérek* bejegyzett kereskedőcég *Budapest* (Kerepesi-ut 28.) *Rosenspitiz S. üvegye* kereskedő *Ózora*, *Lederer Zsigmond*, *Schmöllnitz*, *Fuhrmann Salamon* szatóc *Vaiszló*, *Finkelstein Testvérek* kereskedőcég *Bukarest*, *Samhaber András* szatóc *Röcking*, *Krupka Ferenc* gyarmatárkereskedő *Pilsen*, *Dosondil Lipót* kereskedő *Holleschau*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 42.—, áruban 42.50 korona, Bécsben 40.60, illetve 41.— korona.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi július 16. Készlet 154 darab. Erkezett 306 darab. Összesen 460 darab. Eladatot 400 darab. Maradt 60 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 88—92 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 88—92 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 84—92 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós — koronáig. — Malac — korona. A vásár hangulata lanyha volt.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 17.

Nyugodt hangulat mellett 14.500 métermázsza buza került forgalomba. Vaggonáru néhány fillérral olcsóbb.

Rozsban gyenge volt a forgalom, alig tartott áron. Egyéb gabonaneműekben nem történt változás.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 12. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Némethy József kir. mérnököt a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri képzettség megvizsgálására Pécsérett szervezett bizottság tagjává; a belügyminiszter a pozsonyi állami kórháznál megterjesztett másodorvosi állásra dr. Rényi József ottani orvosgyakornokot, a székesszéki főorvos helyettesé, Hermanovszky Emil végzettségű joghallgató segélydiákot, ideiglenes minőségben; a pozsonyi kir. itélőtábla elnöke Holy Gyula ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokot ezen itélőtábla területére díjas joggyakornokká; a kassai pénzügyigazgatóság Bodor Géza brassói díjtalan vámgyakornokot a kassai fővámbírói ideiglenes minőségben segélydiák vámgyakornokká, Illés Andor székesszéki, joghallgatót a székesszéki adóhivatalhoz ideiglenes minőségben díjtalan adóhivatali gyakornokká; a nagyváradai pénzügyigazgatóság Horgos Lázár décsi pénzügyőr fővigyázót kezelesi gyakornokká; az északi kir. pénzügyigazgatóság Kuba Gusztáv északi adóhivatali díjtalan gyakornokot ugyanazon hivatalhoz díjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

Névgyarapítások. A belügyminiszter megengedte, hogy Kopper Lajos budapesti lakos, valamint kiskoru gyermekei György, Andor és Erzsébet Koppányra, kiskoru Spielberger Adolf kassai lakos Szűcsre, kiskoru Stern Henrik Bernát és Sándor pusztaszent-mihályi lakosok Somogyira, Hric Mihály várpálánki lakos saját, valamint kiskoru Gyula, Ida, Berta, Olga, Béla, Margit, Ilonka, Erzsébet és László nevű gyermekei Erdélyire, Gyuris Károly szegvárdi lakos, valamint kiskoru István nevű fia Kapitányra, kiskoru Fischer Nándor és László debreczeni lakosok Farkasra, Bajzák Lajos budapesti lakos

saját, valamint kiskoru gyermekei István, Gyula, Lajos és Etel Borosra, Strasser Ignác vertesbögári lakos Konkolyra, Gross Manó budapesti lakos Bogárra, kiskoru Steiner Zoltán és Hugó budapesti lakosok Sándorra, Schwartz Lázár székesszéki fővárosi tanító saját, valamint kiskoru gyermekei Róbert és Kamilla Székácsra változtathassák vezetéknévüket.

Pályázatok. Gazdasági segédi állásra a kassai gazdasági tanintézetben augusztus 10-ig; — telekkönyvezetési állásra az illavai járásbírósnál 2 hét alatt; — pénzügyi biztosi állásra a varasdi pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt; — aljegyzői állásra a váci járásbírósnál 2 hét alatt; — telekkönyvezetési állásra a vingai járásbírósnál 2 hét alatt; — iróki állásra a námesztói járásbírósnál augusztus 15-ig; — aljegyzői állásra a palánki járásbírósnál két hét alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, július 17.

A magas nyomás tovább erősödött és terjeszkedett úgy, hogy ma egész Európát 700 milliméter feletti légnyomás borítja.

Az idő egyes helyi zivatartól eltekintve európszerre és úgy hazánkban is száraz és jobbra felhőtlen volt.

A hőmérséklet eloszlásában nem történt lényegesebb változás.

Küldetés. Meleg és tulnyomóan száraz idő várható, csak elvétve zivatarral.

Viz állás.

Table with columns for location (e.g., Ina, Duna, Móra, Száva) and water level measurements for various dates (Jul. 17, 16, 15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1).

STANDARD életbiztosító-társaság ALAPITOTT 1825. Kivonat az évi jelentéséből: 1900. évben elfogadott biztosítások összege 5102 kötvény K. 52,349,320...

Magyar kir. Államvasutak. Gyors- és teherárúk hához szállítása. A magyar kir. Államvasutak a vasúti üzletbizálatot 68. §-a alapján márévekkel kezelőrend-

3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek. A 3%-os Magyar Jelzálog-sorsjegyek az e részben miniszteri rendeletek értelmében az összes m. kir. állampénztáraknál biztosítottaként szolgálnak. Főnyeremény: 200.000, 100.000 korona.

STANDARD ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG magyarországi főkéja Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 4. (STANDARD PALOTA).

Ha az árú vámmentességére van igény, akkor a vámmentesítés iránti kérelmet a vámhatalom felé kell benyújtani. A vámmentesítés iránti kérelmet a vámhatalom felé kell benyújtani.

A legjobb zongorák piánték és harmonikumok legelőbbsen kaphatók tökéletes jóállás mellett. HECKENAST GUSZTÁV hírneves zongoraelész és kölcsönöz-intézetében Budapestben, most IV. Gellért-ter 2. szám.

Titkos betegségek ellen. Dr. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Electrotherapiai rendelő-intézete IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP. GICHNER JÁNOS paplan, matrac és kárpitosra gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Hölgyeknek „Illat és szépség” szerek készítése. Magában foglalja az összes dívatos illat- és szépségszereket, illatos mosóporokat, hajkezelő, illatos szappanokat, szappanok, illatos elleni kenőcsök stb. stb. készítésének leírását.

A lakbérleti szabályok legteljesebb gyűjteménye! Budapest székesfőváros LAKBÉRLETI SZABÁLYRENDELETE. A kir. igazságügyminiszternek 4873/1894. I. M. r. számú rendelete tekintetével a bírói gyakorlatra valamint a vonatkozó helyi törvények és rendeletek. Összegyűjtötte és tárgymutatóval ellátta: SCHOPF ENDRE, budapesti kir. albiró. Ára 2 kor. 40 fillér.

Durbints sógor. Mert mondom, ha már írtak könyvet a lóról is, gyeszörül is, miért ne lehetne könyv a sógorról is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozik, benne van a sógor tréziálisa is még más efféle keszörves történetek. Egy könyv 1 forint. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Színházak, szórakozó helyek.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, 1901. július hó 18-án.

Az Államtitkár ur.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Bisson. Fordította: Ambrus Zoltán.
Kezdeté 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Csütörtökön, 1901. július hó 18-án.

Láng Etel és Sziklai Kornél vendégfelléptével.

Ócska brigadéros.

Látványos bohóság énekek és táncok egy prolog- gal és 4 felvonásban. Irta: Feld Mátyás. Zenéjét összedalította Barna Izsó.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Csütörtökön, 1901. július hó 18-án.

Eszter.

Bibliai melódrama 3 felvonásban. Irta: Zöldi Márton. Zenéjét szerette Singer Nándor.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

ÓS-BUDAVARA

Ma, szerdán, július 16-án, fényes világítás mellett

nagyszerű egészen új varieté-műsor

a kortársi nagy színpadon Hilaris és Tordant francia excentricus párdalosz társulatával, a The 6 sisters Ernestines amerikai akrobata-táncosok, Servets troppe tréfas némajáték csoport, Brothers Georzi köz-éleliriatok, Brothers Forrest zenebűvészek és a többi remek, világírú különlegességekkel.

A „Folies Caprice“ vendéglátása.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza.
A budapesti m. kir. honvéderkelített zenekar hangverseny- vonás háttérképekkel.

Amerikai seating-rink. — Olasz bersaglieri-zenekar.

Belepődij 60 fillér. Gyermekeknek 12 éven alól 20 fillér. Kedvezményes jegyek az összes főtizedekben kaphatók.
A fölállati villamos éjjeli 1/2 óráig közlekedik.
Társaskocsi egész éjjel.

Megnyitó előadás pénteken július 19-én esti 8 órakor.

Csak 2 hétig.

William Caspar

vad-délafrikai búr csoportja
az állatkerti óriási arenában.

Tribünhely 6000 személyre.
Előadások 5 és 8 órakor.

Teljesen villamos világítás.

Saját zenekar hangversenye.

Helyárak: Páholy 4 személyre 16 korona. Számozott zártzék 3 kor. I. tribün 2 korona II. tribün 1.50 kor. Ülőhely 1 kor. Belepődij 60 fillér.

Minden jegy belépésre jogosít az állatkertbe. Városi belépőjegyek 50 fillérért az összes főtizedekben kaphatók. Páholyok és számozott helyek reggeli 9 óratól délután 3 óráig a Royal-szálló mellett iródnak kaphatók.

Dr. Szegő Kálmán

gyermekszanatóriuma és vizgyógyintézete

Abbaziában.

Érdesi és erőltetőkúrát egész éven át. A tanulmányosabb legjobb állóhelye.

Gyermekek 6 éven túl kíséret nélkül is elfogadtatnak.

Tekepálya. **BERGER-féle** Tekepálya.

Hungária-kert

Városliget, Hermina-ut 33. szám Erzsébet királyné-ut sarkán.
Nagy arany kert, kellemes tartózkodási hely család- dok és kirándulók részére. Jól itatok és ételekről gondoskodva van. **Minden nap**

POZSÁR MARCI

kitűnő cigányzenekara játszik.

A tisztelt vendégek tetszésük szerint az ételeket magukkal is hozhatják.

ROBORIN

tegelcsőbb idegerősítőszer. Használatban kedvelt.

Vérszegénység, sápkor, elgyengülés, scrophulosis, lábadozókánál, stb. orvosiilag kipróbált.

Kapható minden gyógyszerertárban és droguista üzletben. **Kor. 2.50 és 1.50 ével.**

Roborin-táblácskák. Cukormentes étvágytalaloknak.

Deutsche Roborin-Werke, Berlin N. W. 7.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Alkalmazásban levő gyógyszerközkök

A tudományos vizgyógyászati eljárásai, masszázsa, villá- mos fénnyűdés (ultraviolett), az elektroterápiás minden faja (galvanizáció, faradizáció, Franklinizáció, elektroterápiás masszázsa), hűtőköszülékek (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szivajások számára). Kezelés alá vételnek. Különböző ideg- és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok, álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek zavarossága, idült izületi izomcsusz stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékelték.

Pénzkölesön

sorsjegyekre és értékpapírokra, majdnem a teljes árfolyamig.
Zálogban levő sorsjegyek átalmán kiváltatnak és azokra nagyobb és olcsóbb előleget adok, vagy átveszem a sorsjegyeket a napi áron — mint a hírlapokban jegyzve vannak — és a tulajdonos ugyan- azon sorsjegyeket visszaküldöm. Jólem apró részletfizetés mellett.

Ifj. SCHÖN ARMIN bankháza.
(Alapítottát 1884-ben.)
BUDAPEST, Erzsébet-körút 48. sz. alatt.

Államok közeleket
vauston és hajón, az Ártakozda- ca csoportja a megtakarításá- val, elfogad az elzárható Szabadalmazott

Entorkocsival
Caro és Jellinek szállító
Budapest, V. Arad János-ut 31

ÁLLAMI FELÜGYELET ALATTI

Gerő Ferenc katona előkészítő-iskolája az

egyéves önkéntességi képesítő vizsgára.

VI., Nagy János-utca 3. szám.

Ezen tőbb év óta fennálló és szép sikerrel működő iskola előkészíti 6 és 10 hónapra terjedő tanfolyamán az önkéntességi vizsgára kiváló középiskolai tanárok közreműködésével olyan fiatalokat, akik az önkéntességre jogosítást igényelnek. Részletes ismertető kivá- natra küldetik. — **Beiratás naponként délután 4-7 óráig.**

Vidékiek részére internatus.

Szabadalmazott! Szabadalmazott!

Nincs többé poloska!

A „Poloska villám“ a leg- jobb és legbiztosabb szer a poloskák ellen s ezért minden vevőnek, kinek utasításom szerinti használat után e szer nem hozza meg a várt ered- ményt, a pénzt visszazolgál- tatom. Egyszeri bekenés után nem csak a főrög, de annak minden petéje is elpusztul s ezért tanácsos a szobák be- festésénél vagy meszelésénél a festékekbe szemből keverni. Csakis **Benne Árpád-féle „Poloska villámot“** tes- sék kérni. Védjegyenre és aláírásomra kérem figyelni!

Nagy üveggel 3 korona.

Cim:

Benne Árpád,

Leiblic, Szepesmegye, Felsőmagyarország.

Láng Jakab és Fia
az angol Helical Premier és Champion kerékpárgyárak fő- raktára

Budapest, József-körút 41. és főútkel Rottenbillor-utca 1

Magánuton való sza- badkézi és ékítményes **rajzitanulásra** legalkalmasabb a **VÁRDAI SZILÁRD-féle**

Rajzminták.

A legmoder- nebb minták. k i p r ó b á l t módszer sze- rint összeállítva. Vetelekedik úgy kiállításban, mint árban bármely hasonló külföldi munkával. Az egész mű öt füzetből áll, a melyek egyenként is kaphatók.

A teljes mű ára 24 kor.

A. füzet (28 lap). Egyszerű hajlított vonalakkal határozt idomok. Szülzált levelek stb. Ara 5.80 kor.

B. füzet (17 lap). Középkori sík-diszitmény-elemek, szalagdiszkek stb. 3.20 kor.

C. füzet (9 lap). Arabs és mór diszitmény-elemek, stb. Ara 2 kor.

D. füzet (30 lap). Görög diszitmény-elemek stb. Ara 6 kor.

E. füzet (36 lap). Renaissance diszitmény-elemek stb. Ara 7 kor. 20 fillér.

Campel Róbert (Wodianer J. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.

Magy. kir. államvasutak Igazgatóság.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasu- ti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános ár- verés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomá- sok teherárúraktáiraiban a következő napokon kerül- nek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meg- hívatik.

Budapest ny. p. u. ...	18.
Nagy-Várud ...	18.
Pozsony ...	22.
Békes-Csaba ...	22.
Szeged ...	23.
Kassa ...	23.
Szabadka ...	23.
Kolozsvár ...	24.
Pécs ...	24.
Debrecen ...	24.
Budapest dpart. p. u. 25.	25.
Veszprém ...	25.
Arad ...	25.
Kecskemét ...	29.
Győr ...	29.
Zágráb ...	29.
Miskolc góm. p. u. ...	30.
Eszék ...	30.
Ujvidék ...	30.
Budapest József. p. u. 31.	31.
Szatmár-Németi ...	31.

Budapest, 1901. július hóban.
Az igazgatóság.

Virágyelv.

Minden ismert virág jelentősé- ge meg van írva ebben a könyv- ben, melyet szerkesztője a leg- jobb keleti forrásokból állított össze. Ara szines kötésben 60 fill. Az öszeg előzetes beki- ldek esetén bérmentve küldé- tik meg. Megrendelhető Lampel Róbert (Wodianer F. és Fia) cs. és kir. udvari könyvkeres- kedésében, Andrássy-ut 21. sz.

Graz. **Hotel „zur goldenen Birne“** Graz.

a város központjában, a meráni parkak szem- ben, a legszebb fekvésű szálló, ujonnan kényel- mesen berendezve. Villanyvilágítás.

HUTER J., tulajdonos.

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legjobb diszítőnyok, leg- olcsóbb libériák, valódi olasz vivószerkek, Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Her- man S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és szines pamutárakat.

Wolfner Gyula és társa gyapjúmosó Ujpesten.

Gép ipar.

Röck István Budapest, IX., Soroksari-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőz- kazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízmű-, gőzmalom, gőzmozgá- s, olajgyári- és bo- rászati berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű- erőöntők, Budapest, VII. külső váci-ut 119. Erőönt- vények, diszitmények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gép- gyár magyarországi gyártelepe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezé- sekhez.

Kühne E. meőgazdasági gépgyára Mosonban. Fő- raktár: Budapest VI., Váci-körút 57/a. „Hungaria — Drill“ és mindennemű gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fém- öntőde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csanyi- u. 9.

Miklossy-féle acélmű- gyár Pélics. Gyárt me- zőgazdasági, bányászati és vasuti szerzőmokat. Ár- jegyzék kéréndő.

Papir ipar.

Első magyar acélróttól, toll- szár- és indító másolópa- pyár. Schuler József, Budapest. Gyártelep és iroda VI., Dálnok- u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fény- érzékeny negatív és pozít- vus másolópapirt és vász- nat. Szabadalmazott in- digó és szines másoló- papirt. Rajzmásolópapirt és olajlapokat. Fénymásó- latok aonna' eszköztel- nek: egy 0 méter negatív I kor. 30 fill., pozitív I kor. 70 fill.

Butor ipar.

Tornatermek teljes be- rendezését és felszerelését vidékre is, elvállal a leg- előnyösebben Seffer Ant- al ipartelepe Budapest IV., Károly-utca 1, boltszám 12. Központi Városház épü- let) Árjegyzék kívánatra ingyen.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyári Ujpest. Iroda: VII., Karoly- körút 3. Ló-, juh-, gőspj és kispőr, talp-, blank-, bőr, hajtó-, varró- és kötőszíjak, hadfelszerelés- cikkek.

Agyag és üveglpar.
Léderer Márton, Élesd (Biharm.). Zúzó (cna- motte) téglá, disztéglák, piros és fehér, alagsórék, gyári kemény téglák, franc- ia hornvölj tőcsérep, kitűnő mész.

Hangszer ipar.

Thek Endre
egyedüli magyar **zongoragyáros**
BUDAPEST,
Üllői-ut 66. szám.

hol nagy választék áll a t. közönség részére, külön- böző bel és külföldi fa- nemekből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jót- állás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szao. nyert orvosi mű- és közteszerésnél, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz. jutányosan beszeresznek „hazai“ saját gyártmányú sörvkötők, hátegyenesartok, ortopediai-készületek, mű- láb, műkez stb. betegpó- láshoz szükséges eszkö- zök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bér- mentve.

Élelmi szerek.

Weisz Mór és Társa l. gyula cognac és likör- gyár, törköly és pálinka-főz- deje Gyulán (Békes megyei). Mindennemű gyümölcsből párolt szeszos italok, cog- nac, szilvium, likörök és rumok.

Vegyészeti ipar.

Magyar gyártmány tengeren- túli termékekből praeparat természetes pálmák, sirs- koszoruk pálmáigakból összeállítva, parafa és nyírkéregből stb. külön- legességek gyártása.
Fodor József, Szabadka.

